

**ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΠΣ)**

Ίδρυμα: ***Πανεπιστήμιο Πειραιώς***

Τίτλος ΠΠΣ: ***Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Σπουδές***

Ημερομηνία υποβολής: Απρίλιος 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ.....	3
2. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	6
3. ΦΟΙΤΗΤΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ, ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	13
4. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ, ΣΤΑΔΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ.....	16
5. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ.....	23
6. ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ	27
7. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	32
8. ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ.....	34
9. ΣΥΝΕΧΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	37
10. ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΠΣ	41
11. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	43

1. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

ΤΑ ΑΕΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ, Η ΟΠΟΙΑ ΘΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΤΟΥΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ. Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΥΤΗ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΣΣΕΤΑΙ ΚΑΙ ΝΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΕΤΑΙ (ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ) ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΕΙ ΚΑΙ, ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ, ΣΤΗΝ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΠΣ. Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΥΤΗ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΚΑΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΟΛΑ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ.

1.1 Δήλωση Πολιτικής Ποιότητας

Το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς δεσμεύεται για την εφαρμογή Πολιτικής που θα διασφαλίζει και θα προάγει την ακαδημαϊκή του φυσιογνωμία, την παροχή υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης στο επιστημονικό πεδίο που θεραπεύει, την ανάπτυξη ενός δημιουργικού περιβάλλοντος έρευνας και εργασίας για όλα τα μέλη του, τη συνεχή βελτίωση της ερευνητικής δραστηριότητας και των διοικητικών υπηρεσιών του. Η δέσμευση των μελών του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού του Τμήματος, για τη συνεχή βελτίωση του διδακτικού-ερευνητικού του έργου και των παρεχόμενων υπηρεσιών του, αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της κουλτούρας ποιότητας που καλλιεργείται στο εσωτερικό του και στρατηγική του επιλογή.

Συνεπώς, το Τμήμα εφαρμόζει Πολιτική Ποιότητας με σκοπό τη συνεχή βελτίωση του Προγράμματος Σπουδών του, την υποστήριξη και προαγωγή της ακαδημαϊκής του φυσιογνωμίας, την ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητάς του, καθώς και την αναβάθμιση της ποιότητας του συνολικού ακαδημαϊκού και διοικητικού του έργου.

Αποστολή του Τμήματος είναι η καλλιέργεια και η προαγωγή της επιστήμης με την ακαδημαϊκή και εφαρμοσμένη έρευνα και η παροχή προς τους/τις φοιτητές/τριες των απαραίτητων εφοδίων που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Αποστολή του επίσης είναι να προάγει την έρευνα και την καινοτομία στη διδασκαλία σε γνωστικά αντικείμενα που είναι ταχύτατα εξελισσόμενα και μεταβαλλόμενα, όπως είναι οι Διεθνείς Σχέσεις και οι Ευρωπαϊκές Σπουδές. Ειδικότερα, το Τμήμα έχει ως αποστολή, «να συμβάλλει στη δημιουργία επιστημόνων υψηλού επιπέδου με άρτια επιστημονική κατάρτιση επί ευρωπαϊκών και διεθνών θεμάτων, ιδίως δε αυτών που έχουν σχέση με το ευρωπαϊκό και παγκόσμιο γίνεσθαι, σε όλους τους τομείς καθώς και τις σχέσεις της Ελλάδας με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, ώστε η ελληνική παρουσία και η συμμετοχή σε όλα τα επίπεδα της ευρωπαϊκής ενοποιητικής διαδικασίας και της διεθνούς κοινωνίας να είναι πλήρης, αποδοτική, αποτελεσματική και επωφελής για τα ελληνικά συμφέροντα». (ΠΔ.89/Α/10-3- 2000).

Η Πολιτική Ποιότητας του Τμήματος στοχεύει στην επίτευξη του Οράματός του, όπως ορίζεται στη Στρατηγική του, και προωθεί την Αποστολή του. Επιπρόσθετα, εναρμονίζεται με την Πολιτική Ποιότητας του Ιδρύματος, το ευρύτερο νομικό πλαίσιο και το ειδικότερο κανονιστικό πλαίσιο, που διέπει τη λειτουργία του Ιδρύματος, καθώς και με την ισχύουσα νομοθεσία περί ζητημάτων εκπαίδευσης. Παράλληλα, διαμορφώνεται, ανατροφοδοτείται, και εμπλουτίζεται ή μεταβάλλεται προσαρμοζόμενη στις τρέχουσες συνθήκες και απαιτήσεις.

Ειδικότερα, για την υλοποίηση της Πολιτικής αυτής, το Τμήμα δεσμεύεται να εφαρμόσει διαδικασίες ποιότητας που θα διασφαλίζουν:

- α) την καταλληλότητα της δομής και της οργάνωσης του προγράμματος σπουδών

- β) την επιδίωξη μαθησιακών αποτελεσμάτων και προσόντων σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό και το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης
- γ) την προώθηση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας του διδακτικού έργου
- δ) την καταλληλότητα των προσόντων του διδακτικού προσωπικού
- ε) τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας και ποσότητας του ερευνητικού έργου των μελών του Τμήματος
- στ) την αποτελεσματική σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα
- ζ) το υψηλό επίπεδο ζήτησης των αποκτώμενων προσόντων των αποφοίτων στην αγορά εργασίας
- η) την διαρκή αναβάθμιση της ποιότητας των υποστηρικτικών υπηρεσιών, όπως οι διοικητικές υπηρεσίες, οι βιβλιοθήκες, τα εργαστήρια και οι υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας.
- θ) τη διενέργεια της ετήσιας ανασκόπησης και εσωτερικής επιθεώρησης του συστήματος διασφάλισης ποιότητας του ΠΠΣ καθώς και τη συνεργασία της ΟΜΕΑ με τη ΜΟΔΙΠ του Ιδρύματος.

1.2 Δράσεις για τη Διασφάλιση της Ποιότητας

Η διασφάλιση ποιότητας του ΠΠΣ του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, που περιγράφεται παραπάνω, επιτυγχάνεται με τις ακόλουθες δράσεις συνεχούς παρακολούθησης και περιοδικής εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης:

- Τη σύσταση και λειτουργία Επιτροπής Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, η οποία ορίζεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος, και έχει την ευθύνη για: (α) τη διαμόρφωση και αναθεώρηση του ΠΠΣ με σκοπό τη διαρκή προσαρμογή του στις συνεχείς επιστημονικές εξελίξεις, (β) την αντιμετώπιση και επίλυση προβλημάτων κατά την υλοποίηση του ΠΠΣ, (γ) τη συγκριτική παρακολούθηση, καταγραφή και αξιοποίηση εξελίξεων στα αντίστοιχα προγράμματα σπουδών συναφών Τμημάτων στα ΑΕΙ της Ελλάδας και του εξωτερικού.
- Τη σύσταση και λειτουργία της Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ), η οποία είναι υπεύθυνη για (α) τη διαδικασία συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων αξιολόγησης του διδακτικού έργου και των μαθημάτων από τους/τις φοιτητές/τριες, (β) τη σύνταξη της ετήσιας εσωτερικής έκθεσης αξιολόγησης, (γ) την παρακολούθηση της εφαρμογής των στόχων ποιότητας και των αξιολογικών δεικτών του Τμήματος σε εθνικό επίπεδο και (δ) την υποβολή προτάσεων/ενεργειών σε περίπτωση που παρατηρηθεί απόκλιση από τους στόχους που έχουν τεθεί.
- Την ετήσια Εσωτερική Αξιολόγηση του Τμήματος που διενεργείται από την ΟΜΕΑ με τη συνδρομή όλων των οργάνων και επιτροπών του Τμήματος καθώς και αρμόδιων μελών του

διοικητικού προσωπικού. Περιλαμβάνει τη συγκέντρωση, καταγραφή και επεξεργασία συγκεντρωτικών στοιχείων με ποσοτικά δεδομένα για: την εισδοχή, φοίτηση και αποφοίτηση των φοιτητών/τριών, την πρόσληψη και εξέλιξη του διδακτικού προσωπικού και του υπόλοιπου επιστημονικού και ερευνητικού προσωπικού, την υλοποίηση των προγραμμάτων σπουδών (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών, διδακτορικών), την ερευνητική παραγωγή σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο των μελών ΔΕΠ, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εν γένει λειτουργία του Τμήματος. Τα αποτελέσματα της Εσωτερικής Αξιολόγησης αποτυπώνονται στην Εσωτερική Έκθεση Αξιολόγησης η οποία συντάσσεται από την ΟΜΕΑ και η οποία αναρτάται στην ιστοσελίδα της ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Πειραιά.

- Την Εξωτερική Αξιολόγηση του Τμήματος που διενεργείται με ευθύνη της ΑΔΙΠ και της ΜΟΔΙΠ του Ιδρύματος. Στις επιτροπές εξωτερικής αξιολόγησης συμμετέχουν ελληνόφωνοι καθηγητές ή/και ερευνητές ΑΕΙ και ιδρυμάτων του εξωτερικού και οι αξιολογήσεις γίνονται σύμφωνα με τα πρότυπα και τις διαδικασίες της ΑΔΙΠ, σε πλήρη συντονισμό με τις πρακτικές για τη διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση που ισχύουν διεθνώς. Τα συμπεράσματα, οι συστάσεις και οι βελτιωτικές προτάσεις των επιτροπών αποτελούν βασική παράμετρο βελτίωσης των υπηρεσιών και των υποδομών του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών αλλά και της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης στρατηγικής ανάπτυξής του.

1.3. Επικοινωνία της Πολιτικής Ποιότητας

Όσον αφορά την επικοινωνία της Πολιτικής Ποιότητας, το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών έχει αναρτήσει στην ιστοσελίδα του Τμήματος (<https://www.des.unipi.gr/el/>) τη Δήλωση Πολιτικής Ποιότητας. Επίσης, στην ετήσια εκδήλωση υποδοχής των νεοεισερχόμενων φοιτητών/τριών τόσο ο Πρόεδρος του Τμήματος, όσο και οι διδάσκοντες ενημερώνουν τους/τις νεοεισερχόμενους/ες φοιτητές/τριες για την Πολιτική Ποιότητας του Τμήματος. Επιπροσθέτως το Τμήμα επικοινωνεί την Πολιτική Ποιότητάς του σε διαλέξεις, ημερίδες, ενημερωτικές εκδηλώσεις καθώς και σε εθνικά και διεθνή συνέδρια, τα οποία διοργανώνει. Τέλος, το Τμήμα μεριμνά να κοινοποιεί την Πολιτική Ποιότητας σε όλους τους συνεργαζόμενους ακαδημαϊκούς, ερευνητικούς, επαγγελματικούς και κοινωνικούς φορείς.

2. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΑ ΑΕΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΧΕΔΙΑΖΟΥΝ ΤΑ ΠΠΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΕΓΓΡΑΦΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ, Η ΟΠΟΙΑ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ, ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ ΑΝΤΛΗΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ. ΣΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΠΠΣ ΚΑΘΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ, ΤΑ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ, ΤΑ ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΚΑΙ Ο ΤΡΟΠΟΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΤΟΥΣ. ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΥΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ ΤΟΥ ΠΠΣ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΟΔΗΓΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥΣ.

Το Τμήμα, στο πλαίσιο της ανάπτυξής του, καθώς ανήκει στα νέα Τμήματα του Πανεπιστημίου, έχει ακολουθήσει μια στρατηγική προσαρμογών του Προγράμματος Μαθημάτων. Σκοπός αυτών των προσαρμογών είναι η βελτίωση της ποιότητας και λειτουργικότητάς του. Η φύση των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος απαιτεί να ανταποκρίνεται το ΠΠΣ στα συνεχώς μεταβαλλόμενα δεδομένα της διεθνούς και της Ευρωπαϊκής αρένας.

Η ανταπόκριση της Επιτροπής Προγράμματος και της Συνέλευσης στις νέες εξελίξεις αλλά και στη συνεχή ανάγκη καλού συντονισμού της ύλης στηρίζει την καλή σχεδίαση του ΠΠΣ, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ποσοτική και ποιοτική επάρκεια γνώσεων, καθώς και η διεπιστημονική προσέγγιση των υπό εξέταση ζητημάτων. Γνώμονας των όποιων αλλαγών, προσαρμογών και ενημερώσεων είναι η αναβάθμιση της ποιότητας των σπουδών με στέρεες και ενημερωμένες γνώσεις και με δεξιότητες που ανταποκρίνονται στις επιστημονικές εξελίξεις και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της κοινωνίας. Επίσης, πρέπει να διευκρινισθεί ότι ιδιαίτερη μέριμνα δίνεται στην υιοθέτηση εκείνων των μεταβατικών διατάξεων που δε θα ανατρέψουν τον προγραμματισμό των φοιτητών/τριών παλαιότερων ετών.

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος έχει επανασχεδιαστεί πρόσφατα (2016), με πρώτο έτος εφαρμογής του το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018. Στα παραρτήματα επισυνάπτεται ο επικαιροποιημένος Οδηγός Σπουδών για το ακαδημαϊκό έτος 2018-19 με το νέο ΠΠΣ. Κατά τη φάση επανασχεδιασμού του ΠΠΣ για το ακαδημαϊκό έτος 2017-18 ελήφθησαν υπόψη από το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών η ακαδημαϊκή φυσιολογία του Τμήματος (ιστορία, επιστημονικό πεδίο, σκοπός, διδακτικό προσωπικό, προοπτικές) και ο προσανατολισμός του ΠΠΣ (εκπαιδευτικός, επιστημονικός, επαγγελματικός). Ειδικότερα, έχοντας λάβει υπόψη τις ανάγκες ενός σύγχρονου προγράμματος σπουδών που θα ανταπεξέρχεται στις απαιτήσεις τόσο της εκπαίδευσης των φοιτητών/τριών όσο και της επαγγελματικής τους αποκατάστασης, τις εξελίξεις και την πρόοδο στους επιστημονικούς κλάδους που θεραπεύει το Τμήμα, τις εξελίξεις στα αντίστοιχα προγράμματα σπουδών συναφών Τμημάτων στα ΑΕΙ της Ελλάδας και του εξωτερικού, καθώς επίσης και τις επισημάνσεις της τελευταίας έκθεσης εξωτερικής αξιολόγησης που ενθάρρυνε την ανανέωση, η Συνέλευση αποφάσισε τον επανασχεδιασμό του προγράμματος σπουδών. Μετά από μια προκαταρκτική μελέτη και έρευνα των στοιχείων σχετικά με την υλοποίηση και απόδοση του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών που διεξήγαγε η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος, σε συνεργασία με τους διδάσκοντες, τη γραμματεία, τους φοιτητές και λαμβάνοντας υπόψη τα πορίσματα των Ετήσιων Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης, τις αξιολογήσεις των φοιτητών καθώς και την Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης, προετοίμασε την εισήγησή της για το νέο Πρόγραμμα. Η εισήγηση ήρθε στη Συνέλευση, που είναι αρμόδια για τη λήψη μιας τέτοιας απόφασης. Η Συνέλευση συζήτησε εκτενώς και ενέκρινε το

νέο πρόγραμμα σπουδών, η ύλη του οποίου είναι ορθολογικά κατανοημένη και είναι σε αρμονία με τον προβλεπόμενο όγκο σπουδών, σύμφωνα με το *Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσώρευσης Ακαδημαϊκών Μονάδων*. Αναλυτικότερα, κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αντιστοιχούν σε 30 πιστωτικές μονάδες. Ο/η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές του/της και του απονέμεται τίτλος σπουδών όταν εξεταστεί επιτυχώς στα σαράντα τέσσερα μαθήματα που προβλέπονται από το Πρόγραμμα Σπουδών και συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό των 240 πιστωτικών μονάδων (ECTS). Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου ενέκρινε ομόφωνα το περιεχόμενο του ΠΠΣ.

Το Τμήμα προσφέρει ένα κατάλληλο Πρόγραμμα Σπουδών που επιχειρεί την σύζευξη ενός στέρεου επιπέδου γνώσεων των κλασικών κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών (παράδοση liberal arts) και της ανάλυσης δημόσιων πολιτικών (public policy) με εμβάθυνση στα διεπιστημονικά και πολυεπιστημονικά γνωστικά αντικείμενα των Διεθνών Σχέσεων και των Ευρωπαϊκών Σπουδών. Συνεπώς η ακαδημαϊκή φυσιογνωμία του Τμήματος είναι διεπιστημονική και πολυεπιστημονική. Στηρίζεται ισόρροπα στις τρεις βασικές συνιστώσες του: ήτοι στις διεθνείς σχέσεις-διεθνή πολιτική, στη διεθνή οικονομική και στις ευρωπαϊκές σπουδές. Αντίστοιχα, το νέο ακαδημαϊκό πρόγραμμα προσφέρει δυνατότητα σπουδών σε μια ευρεία γκάμα τομέων, όπως τις διεθνείς σχέσεις, τις στρατηγικές σπουδές, τη διεθνή πολιτική, τη γεωπολιτική, τη διπλωματία, τις θεωρίες και τεχνικές των διεθνών διαπραγματεύσεων, τη διευθέτηση διεθνών διενέξεων, τη μεσολάβηση, το διεθνές δίκαιο, τους διεθνείς θεσμούς και οργανισμούς, την ευρωπαϊκή ιστορία, το διεθνές εμπόριο, τη διεθνή και ευρωπαϊκή νομισματική και χρηματοοικονομική πολιτική, την ΟΝΕ και τραπεζική ένωση, τους ευρωπαϊκούς θεσμούς, το ευρωπαϊκό δίκαιο, τις ευρωπαϊκές πολιτικές, τις θεωρίες της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, τη συγκριτική πολιτική, την εξωτερική πολιτική, την ελληνική εξωτερική πολιτική, την διεθνή και ευρωπαϊκή ασφάλεια, θέματα πληροφοριών και του κυβερνοχώρου, τις αναπτυξιακές πτυχές της διεθνούς οικονομίας, την οικονομική στρατηγική και την επιχειρηματική στρατηγική, τους θεσμούς και πολιτικές περιβάλλοντος, τις θεσμικές, πολιτικές και οικονομικές πτυχές της ενέργειας, τη διεθνή οικονομική, τη διοίκηση διεθνών επιχειρήσεων και οργανισμών και τις νέες τεχνολογίες. Επίσης το Τμήμα έχει αναπτύξει συνεργατικές σχέσεις στο θέμα της διδασκαλίας μαθημάτων και με τα υπόλοιπα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Έτσι, προσφέρει τη δυνατότητα παρακολούθησης μαθημάτων που προσφέρονται στα υπόλοιπα ακαδημαϊκά Τμήματα του Πανεπιστημίου. Ο/Η φοιτητής/τρια, δηλαδή, έχει τη δυνατότητα, κατά τη διάρκεια των σπουδών του/της, να διδαχθεί μαθήματα από όλα αυτά τα επιστημονικά πεδία και να αποκτήσει το απαραίτητο επιστημονικό υπόβαθρο που θα του/της είναι χρήσιμο και αναγκαίο για να αποκτήσει επιπλέον επιστημονικά εφόδια που θα του/της επιτρέψουν να σταδιοδρομήσει επάξια στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, του/της παρέχεται η δυνατότητα πραγματοποίησης πρακτικής άσκησης σε δημόσιους φορείς, όπως υπουργεία, δήμους, τράπεζες, αλλά και σε ιδιωτικούς φορείς, προκειμένου να αποκτήσει μια πρώτη επαφή με τον επαγγελματικό χώρο για τον οποίο προορίζεται και αναμένεται να εφαρμόσει στην πράξη τις ακαδημαϊκές του/της γνώσεις.

Συνεπώς, το νέο πρόγραμμα σπουδών στοχεύει στο να παρέχει στους/τις απόφοιτους του τα αναγκαία εκείνα επιστημονικά εφόδια, γνώση, ήθος και εμπειρία, που θα αποκτηθούν μέσα από την μελέτη, παρακολούθηση διαλέξεων, εκπόνηση εργασιών, συμμετοχή στα επιστημονικά

δρώμενα του Τμήματος και την αξιολόγηση, έτσι ώστε να απορροφηθούν άμεσα από την αγορά εργασίας στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Ειδικότερα, οι πτυχιούχοι του Τμήματος θα είναι άρτια εφοδιασμένοι και με πλήρες ακαδημαϊκό βιογραφικό, προκειμένου να απασχοληθούν σε Διεθνείς Οργανισμούς, στην ελληνική διπλωματική υπηρεσία, σε άλλες Κρατικές Υπηρεσίες, σε ΔΕΚΟ, σε έντυπα και ηλεκτρονικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, σε εταιρείες Δημοσίων Σχέσεων, σε τομείς διεθνών σχέσεων παραγωγικών φορέων, σε Ερευνητικά Κέντρα, σε Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, σε διοίκηση διεθνών επιχειρήσεων, σε επιχειρήσεις και δημόσιους φορείς εισαγωγών - εξαγωγών, σε διαχείριση ευρωπαϊκών ερευνητικών και άλλων αναπτυξιακών προγραμμάτων, σε διεθνή γραφεία συμβούλων, σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε άλλες χώρες, σε επενδυτικούς και χρηματοοικονομικούς οργανισμούς και επιχειρήσεις, σε διεθνείς νομικές υπηρεσίες, σε θέσεις αναλυτών της διεθνούς πολιτικής, σε θέσεις πολιτικών αναλύσεων και σφυγμομετρήσεων, σε τομείς διεθνούς μάρκετινγκ, κ.ο.κ.. Τα παραπάνω στοιχεία περιέχονται στον Οδηγό Σπουδών που δημοσιοποιείται από την Γραμματεία του Τμήματος, προκειμένου να λάβουν γνώση οι φοιτητές/τριες.

Συστατικό στοιχείο του νέου Προγράμματος Σπουδών είναι η ενίσχυση του αριθμού των μαθημάτων επιλογής για την απόκτηση του πτυχίου. Ενδεικτικά, στο παλαιό Πρόγραμμα τα μαθήματα επιλογής αντιστοιχούσαν στο 12,5% των μαθημάτων. Στο νέο Πρόγραμμα το ποσοστό αυτό αυξάνεται σε 45,5%. Συνεπώς ένα ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα του ΠΠΣ, πέρα από τη διεπιστημονικότητά του Προγράμματος, είναι ότι μέσω της ενίσχυσης των μαθημάτων επιλογής το ΠΠΣ επιτρέπει σε κάποιο βαθμό την «εξατομίκευση» των προγραμμάτων σπουδών των φοιτητών/τριών στη βάση των ενδιαφερόντων τους στα πεδία των Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών. Ένας επιπλέον κεντρικό στοιχείο του νέου ΠΠΣ είναι η διασύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα, η οποία πραγματοποιείται με πολλούς τρόπους, όπως: α) η ύπαρξη μεθοδολογικών μαθημάτων τα οποία εξοικειώνουν τους/τις φοιτητές/τριες με την ερευνητική διαδικασία (π.χ. «Ποσοτικές Μέθοδοι (Στατιστική και Προσομοίωση)», «Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες»), β) η εκπόνηση συμπληρωματικών εργασιών στο πλαίσιο διαφόρων μαθημάτων, με σκοπό την εντρύφηση των φοιτητών/τριών στην ερευνητική διαδικασία, γ) η συχνή πρόσκληση ερευνητών και ακαδημαϊκών δασκάλων από άλλα Ιδρύματα της χώρας ή του εξωτερικού για να δώσουν διαλέξεις στο πλαίσιο συγκεκριμένων προπτυχιακών μαθημάτων, και δ) η διοργάνωση συνεδρίων, συμποσίων και ημερίδων στα οποία οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες συμμετέχουν συστηματικά. Στην καλύτερη σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα κρίσιμος είναι ο ρόλος των δέκα νέων Εργαστηρίων του Τμήματος. Στα Εργαστήρια οι φοιτητές/τριες, με την καθοδήγηση των διδασκόντων, συμμετέχουν σε ερευνητικές και επιστημονικές δραστηριότητες, εισάγονται στη θεωρία και τη μεθοδολογία των πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών επιστημών, εξοικειώνονται με τον ακαδημαϊκό τρόπο έκφρασης και γραφής και μαθαίνουν να εκθέτουν τις επιστημονικές τους απόψεις στην κρίση τόσο του ειδικευμένου όσο και του ευρύτερου κοινού.

Τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα περιλαμβάνονται αναλυτικά στον Οδηγό Σπουδών για το ακαδημαϊκό έτος 2018-19, ο οποίος αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος προκειμένου να είναι προσβάσιμος και γνωστός στους/τις φοιτητές/τριες. Ειδικότερα, οι πτυχιούχοι του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος σπουδών τους θα είναι ικανοί:

- να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν τις αποδεδειγμένα προχωρημένες γνώσεις που κατέχουν στους τομείς των Διεθνών και των Ευρωπαϊκών Σπουδών
- να προσδιορίζουν απόψεις και θεωρητικές προσεγγίσεις που προκύπτουν από σύγχρονες εξελίξεις στους τομείς των Διεθνών και των Ευρωπαϊκών Σπουδών.
- να εφαρμόζουν στοχευμένες δεξιότητες, με τη χρήση τόσο του ορθολογισμού όσο και της κριτικής σκέψης, των εργαλείων των γνωστικών αντικειμένων των σπουδών τους επιδεικνύοντας δεξιοτεχνία και καινοτομία, πρωτοβουλία και επινοητικότητα, προγνωστικότητα και αξιολόγηση ευκαιριών και κινδύνων, και να αντιμετωπίζουν και να επιλύουν σύνθετα και απρόβλεπτα σύγχρονα προβλήματα σε εξειδικευμένο πεδίο εργασίας ή σπουδών
- να διακρίνουν και να συνθέτουν την εξελικτική δυναμική του επιστημονικού γνωστικού τους πεδίου και των σύγχρονων διεθνών και ευρωπαϊκών, θεσμικών, πολιτικών και οικονομικών, εξελίξεων
- να προάγουν, να αναλύουν και να κεφαλαιοποιούν τις αποκτηθείσες γνώσεις τους ώστε να τις εφαρμόζουν εξειδικευμένα σε ποικίλα θέματα στους τομείς των Διεθνών και των Ευρωπαϊκών Σπουδών ή και του επαγγελματικού τους πεδίου.
- να εφαρμόζουν ορθώς τα κτηθέντα εργαλεία και τις ενδεδειγμένες τεχνικές ανάλυσης στη διερεύνηση εξαγωγή πορισμάτων των βασικών θεμάτων διεθνών σχέσεων/εξωτερικής πολιτικής, διαπραγματεύσεων/διενέξεων, διεθνών και ευρωπαϊκών θεσμικών ζητημάτων, διεθνούς εμπορίου, ευρωπαϊκών πολιτικών, διεθνούς οικονομικής, διεθνών και ευρωπαϊκών χρηματοοικονομικών θεσμών και τραπεζικής ενοποίησης
- να διαχειρίζονται, να σχεδιάζουν χρησιμοποιώντας μεθόδους διεπιστημονικής έρευνας και να υλοποιούν στη λογική στρατηγικής, σύνθετες τεχνικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες ή σχέδια εργασίας, με υπευθυνότητα για τη διαμόρφωση και τη λήψη αποφάσεων σε απρόβλεπτα περιβάλλοντα εργασίας ή σπουδών, και σε διαφορετικά περιβάλλοντα εργασίας (εθνικά, διεθνή/ευρωπαϊκά, δημόσια διοίκηση, ιδιωτικός τομέας)
- να αναλαμβάνουν την ευθύνη για τη διαχείριση της επαγγελματικής οργάνωσης και ανάπτυξης ατόμων και ομάδων
- να αναλύουν και να ερμηνεύουν τις αλληλοδιαδράσεις στο σύνθετο διεθνές σύστημα, τις δράσεις των κρατών, τις ισορροπίες και τις κανονιστικές συμπεριφορές, τη διεθνή πολιτική απόφαση, τα διεθνή επεισόδια, τη δράση των διεθνών αγορών και των χρηματοοικονομικών θεσμών, τον αλληλεξαρτώμενο σύγχρονο κόσμο, για να διαμορφώνουν αξιολογικές κρίσεις που περιλαμβάνουν προβληματισμό και αναστοχασμό σε συναφή κοινωνικά, πολιτικά, επιστημονικά ή ηθικά ζητήματα
- να αξιολογούν πληροφορίες και να διατυπώνουν ιδέες, λύσεις και να τις υποστηρίζουν τόσο σε εξειδικευμένο όσο και σε μη-εξειδικευμένο κοινό έχοντας την ικανότητα να εργάζονται και να επικοινωνούν και σε ξένη γλώσσα
- να αναπτύσσουν δεξιότητες απόκτησης γνώσεων που τους χρειάζονται για να συνεχίσουν σε περαιτέρω ανώτερες σπουδές στο δεύτερο ή τρίτο κύκλο σπουδών της

ημεδαπής ή της αλλοδαπής, επιδεικνύοντας αυτονομία, καινοτομία, επιστημονική ακεραιότητα και σταθερή προσήλωση στη διαμόρφωση νέων ιδεών και προσεγγίσεων

Τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του ΠΠΣ αντιστοιχούν στα προσόντα του 1ου κύκλου Σπουδών του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΧΑΕ) καθώς και στο επίπεδο 6 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF) και του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ). Τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα εξειδικεύονται από τους/τις διδάσκοντες/ουσες ή υπεύθυνους/ες κάθε εκπαιδευτικής/μαθησιακής δραστηριότητας και ορίζονται με σαφήνεια μαζί με τους τρόπους/μεθόδους και τα κριτήρια αξιολόγησης του βαθμού επίτευξής τους σε όλα τα περιγράμματα μαθημάτων, στο πλαίσιο της μέγιστης δυνατής διαφάνειας. Για τη διασφάλιση της συνεκτικότητας του Προγράμματος οι ακαδημαϊκοί υπεύθυνοι για τη διδασκαλία επιδιώκουν τη σύνδεση και συνάφεια μεταξύ επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, διδακτικών/μαθησιακών προσεγγίσεων και μεθόδων/τεχνικών αξιολόγησης. Το πλαίσιο αυτό αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη διασφάλιση της ποιότητας του παρεχόμενου Προγράμματος. Όσον αφορά το βαθμό επίτευξης των μαθησιακών αποτελεσμάτων του ΠΠΣ του Τμήματος, το Τμήμα μεριμνά να μοιράζει ερωτηματολόγια στους/τις τελειόφοιτους/ες του Τμήματος, τα οποία περιλαμβάνουν αναλυτικές ερωτήσεις για την ποιότητα του ΠΠΣ και το βαθμό επίτευξης των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Επίσης στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης οι συνεργαζόμενοι επιστημονικοί, κοινωνικοί και οικονομικοί φορείς παραδίδουν στον υπεύθυνο Πρακτικής Άσκησης Αξιολογητική Έκθεση, όπου καταγράφεται ο βαθμός ικανοποίησής τους καθώς και προτάσεις βελτίωσης.

Όσον αφορά τον ομαλό προγραμματισμό των φοιτητών/τριών παλαιότερων ετών σε σχέση με την αλλαγή του ΠΠΣ, έχει ληφθεί ιδιαίτερη μέριμνα, ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή μετάβαση φοιτητών/τριών στα διάφορα στάδια σπουδών. Η σταδιακή εφαρμογή του νέου ΠΠΣ από το ακαδημαϊκό έτος 2017-18 διασφαλίζει την ομαλή λειτουργία του Τμήματος και των σπουδών των εκάστοτε φοιτητών/τριών, καθώς οι φοιτητές/τριες ολοκληρώνουν τις σπουδές τους με το Πρόγραμμα Σπουδών με το οποίο έχουν εισαχθεί στο Τμήμα. Ενδεικτικά, οι φοιτητές του Τμήματος με ακαδημαϊκό έτος εισαγωγής 2016-2017 και 2015-2016 θα ολοκληρώσουν τις σπουδές τους σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών που ίσχυε όταν εισήχθησαν στο Τμήμα. Επίσης, οι φοιτητές οι οποίοι κατά το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 έχουν υπερβεί τα 4 έτη σπουδών, θα ολοκληρώσουν τις σπουδές τους σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών που ίσχυε όταν εισήχθησαν στο Τμήμα.

Ο σχεδιασμός του νέου ΠΠΣ τεκμηριώνει τη διαρκή μέριμνα του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών για ενσωμάτωση νέων γνώσεων στο Πρόγραμμα Σπουδών. Η ενσωμάτωση επιτυγχάνεται με τους ακόλουθους τρόπους: α) με τον επανασχεδιασμό του ΠΠΣ (όπως πραγματοποιήθηκε το 2016) ή την εισαγωγή νέων μαθημάτων στο Πρόγραμμα Σπουδών, β) με τον εμπλουτισμό και την ανανέωση της ύλης από τον/την διδάσκοντα/ουσα του μαθήματος και τέλος γ) με την εφαρμογή ποικίλων και καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας. Οι νέες γνώσεις που προσφέρονται στους/τις φοιτητές/τριες στηρίζονται στη συνεχή βιβλιογραφική ενημέρωση των μελών ΔΕΠ, τη συστηματική συμμετοχή τους σε διεθνή συνέδρια, τη διδασκαλία τους σε Ιδρύματα του εξωτερικού, τη συμμετοχή τους σε ερευνητικά προγράμματα και τέλος την προσωπική τους επιστημονική έρευνα. Οι διαδικασίες παρακολούθησης και αναθεώρησης του Προγράμματος Σπουδών, όπως έχει δείξει η εμπειρία

του Τμήματος, είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές, καθώς τα μέχρι τώρα Προγράμματα είχαν ως αποτέλεσμα αποφοίτους υψηλού επιπέδου, αλλά και ενίσχυση της «ζήτησης» εγγραφής στο Τμήμα. Από το 2013 μέχρι σήμερα το Τμήμα βρίσκεται στην πρωτοπορία. Όπως απεικονίζει ο Πίνακας Ι, η βάση εισαγωγής στο Τμήμα είναι η υψηλότερη με αναφορά τόσο στα ομοειδή Τμήματα όσο και σε συναφή Τμήματα, τα οποία περιλαμβάνουν κατευθύνσεις σπουδών στα πεδία των Διεθνών και των Ευρωπαϊκών Σπουδών. Πρόκειται για δείκτη που συνηγορεί στη συνεχή ενίσχυση της θέσης του Τμήματος, αφού οι βάσεις εισαγωγής του βαίνουν αυξανόμενες. Το Τμήμα, αν και νέο, έχει επιτύχει μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα την απόκτηση της αναγνώρισης και της εμπιστοσύνης του κοινού στο οποίο απευθύνεται.

Πίνακας Ι: Συγκριτική παράθεση μορίων εισαγωγής - «ομοειδή» Τμήματα(2012-17)

«ΟΜΟΕΙΔΗ» ΤΜΗΜΑΤΑ	ΠΑΝ/ΜΙΟ	2017	2016	2015	2014	2013	2012
ΔΙΕΘΝΩΝ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	18255	17987	18.090	18.178	17.541	16.904
ΔΙΕΘΝΩΝ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΑΝΤΕΙΟ	17878	17587	17.607	17.745	17.450	17.074
ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΟΠΑ	13016	14247	14.787	14.578	13.878	15.717
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ	ΠΕΛ/ΝΗΣΟ Υ	14397	14039	13.777	13.784	13.287	13.337
ΔΙΕΘΝΩΝ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΑΚ/ΝΙΑΣ	12878	14066	14.240	12.841	13.497	14.974

Πίνακας II: Συγκριτική παράθεση μορίων εισαγωγής–«συναφή» Τμήματα(2012-17)

«ΟΜΟΕΙΔΗ» ΤΜΗΜΑΤΑ	ΙΔΡΥΜΑ	2017	2016	2015	2014	2013	2012
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ & ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΕΚΠΑ	16497	16357	16.368	16.994	16.601	16.395
ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	ΑΠΘ	16343	16215	16.053	16.666	16.240	16.354
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ	ΠΑΝΤΕΙΟ	15862	15579	15.343	15.672	15.324	15.197
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ - ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ	ΔΗΜ ΠΑΝ ΘΡΑΚΗΣ	13476	13005	12.655	12.448	12.080	13.052
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ	ΠΑΝ ΚΡΗΤΗΣ	13144	12517	11.962	12.401	11.674	11.571

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι απόφοιτοι του Τμήματος συνεχίζουν μεταπτυχιακές ή διδακτορικές σπουδές σε Πανεπιστήμια των ΗΠΑ, όπως το Columbia ή το Johns Hopkins, της Βρετανίας, όπως το Πανεπιστήμιο του Manchester, το Kings College, Oxford, το Πανεπιστήμιο του Aberystwyth, κά, της Γαλλίας, όπως το Sorbonne Paris II, Institut de Sciences Politiques, του Βελγίου, όπως το Université catholique de Louvain και το Université Libre de Bruxelles. Επιπλέον, μεγάλος αριθμός αποφοίτων του ΠΠΣ γίνονται δεκτοί για πρακτική άσκηση από ευρωπαϊκά όργανα και διεθνείς οργανισμούς.

Η στρατηγική του ΠΠΣ του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών συνδέεται και εναρμονίζεται με τη στρατηγική του Ιδρύματος, τόσο όσο αφορά τους κεντρικούς στρατηγικούς στόχους του Ιδρύματος, αλλά και όσον αφορά επιμέρους άξονες/πτυχές των στόχων αυτών. Αυτό πιστοποιείται και από τη στοχοθεσία της στρατηγικής του Τμήματος.

3. ΦΟΙΤΗΤΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ, ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΑ ΑΕΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΟΥΝ ΟΤΙ ΤΑ ΠΠΣ ΠΑΡΕΧΟΥΝ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΑΙΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ, ΩΣΤΕ ΑΥΤΟΙ ΝΑ ΕΝΘΑΡΡΥΝΟΝΤΑΙ ΝΑ ΑΝΑΛΑΒΟΥΝ ΕΝΕΡΓΟ ΡΟΛΟ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ. ΟΙ ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΖΟΝΤΑΙ ΠΡΟΣ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών έχει ως βασική αρχή τη φοιτητοκεντρική μάθηση και διδασκαλία, έτσι ώστε να δοθούν τα απαραίτητα εκείνα κίνητρα στους/τις φοιτητές/τριες να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της εκπαίδευσής τους και να αναλάβουν ενεργό ρόλο στη διαδικασία της μάθησης. Βάσει αυτής της αρχής έχει σχεδιαστεί και εφαρμόζεται τόσο η διδασκαλία όσο και η αξιολόγησή των φοιτητών/τριών.

Έχοντας στο επίκεντρο της εκπαιδευτικής διαδικασίας τη φοιτητοκεντρική μάθηση, το Τμήμα παρέχει όλα τα απαραίτητα κίνητρα στους/τις φοιτητές/τριες για να ενισχύσει την θέλησή τους για μάθηση και την αυτοπεποίθησή τους, προκειμένου όχι μόνο να παρακολουθούν ανελλιπώς τα προγράμματα σπουδών, απαραίτητο στοιχείο για την απόκτηση γνώσης και κριτικής ικανότητας, αλλά και να συμμετέχουν ενεργά κατά την εφαρμογή της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Τα ως άνω εφαρμόζονται με ποικίλους τρόπους, προωθώντας τον αμοιβαίο σεβασμό στη σχέση φοιτητή-διδάσκοντα, απαραίτητο στοιχείο για την καλύτερη δυνατή απόδοση κάθε εκπαιδευτικής διαδικασίας. Από την αρχή του ακαδημαϊκού εξαμήνου, οι διδάσκοντες του Τμήματος, μέσω της γνωστοποίησης των περιγραμμάτων των μαθημάτων, θέτουν υπόψη των φοιτητών/τριών τους μαθησιακούς στόχους κάθε μαθήματος, ανακοινώνουν τη δομή του μαθήματος και τα διδακτικά μέσα που θα χρησιμοποιηθούν, όπως τα συγγράμματα και μια ενδεικτική βιβλιογραφία, και ορίζουν την διαδικασία αξιολόγησης. Ενθαρρύνουν τους/τις φοιτητές/τριες να παρακολουθούν τις διαλέξεις και να εκφράζουν απορίες, να διατυπώνουν ερωτήσεις και να καταθέτουν την άποψή τους, κατά τη διάρκεια ή μετά το μάθημα. Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι όλα τα μαθήματα του ΠΠΣ βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στην αλληλεπίδραση διδασκόντων και φοιτητών/τριών τόσο εντός της τάξης όσο και μέσω της πλατφόρμας ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης (eclass). Στη συγκεκριμένη πλατφόρμα υπάρχει πάντοτε αναρτημένη η διδακτέα και διδαχθείσα ύλη του εκάστοτε μαθήματος, συνοδευόμενη από βιβλιογραφία, χρήσιμους συνδέσμους και έγκυρα ψηφιακά εγχειρίδια ανοιχτής πρόσβασης. Κατ' αυτόν τον τρόπο, εξασφαλίζεται η πολύπλευρη και εξατομικευμένη ενασχόληση των φοιτητών/τριών με το περιεχόμενο του κάθε μαθήματος, πέρα από τις εβδομαδιαίες παραδόσεις.

Για κάθε μάθημα του ΠΠΣ οι εγγεγραμμένοι/ες φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν 1 δωρεάν ακαδημαϊκό σύγγραμμα από την πλατφόρμα «Εύδοξο», μέσα από τουλάχιστον 2 ή και περισσότερα συγγράμματα ανά μάθημα, τα οποία προτείνονται από τους διδάσκοντες σε συνεννόηση με τη Γραμματεία και κοινοποιούνται στους/τις φοιτητές/τριες κατά την έναρξη των παραδόσεων του κάθε μαθήματος. Τα συγγράμματα που προτείνονται για επιλογή από τον «Εύδοξο» επιλέγονται με βάση τον βαθμό συνάφειάς τους με το περιεχόμενο των διδασκόμενων μαθημάτων, όπως και την ακαδημαϊκή και παιδαγωγική τους ποιότητα.

Οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιλαμβάνουν κυρίως ακαδημαϊκές

διαλέξεις, αλλά και σεμιναριακού τύπου διδασκαλία με παρότρυνση συμμετοχής των φοιτητών/τριών, μικρά projects (εφαρμογές/ασκήσεις), συμμετοχή προσκεκλημένων ομιλητών, διοργάνωση εργαστηρίων, χρήση ηλεκτρονικών μέσων και επιμέρους μικτές μεθόδους. Επίσης το Τμήμα επιχειρεί να ενισχύσει την αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στο μέτρο που αυτές ανταποκρίνονται στα γνωστικά πεδία του Τμήματος. Στους/τις φοιτητές/τριες δίνεται ακόμη η δυνατότητα να εκπονήσουν εργασίες σε θέματα που άπτονται της ύλης του μαθήματος και τους/τις ενδιαφέρουν. Η διαδικασία της εκπόνησης εργασίας επιτρέπει στους/τις φοιτητές/τριες να εφαρμόσουν τις θεωρίες, έννοιες και μεθόδους που διδάσκονται στο πλαίσιο των μαθημάτων, σε συγκεκριμένα ζητήματα για τα οποία, με την καθοδήγηση των διδασκόντων, μελετούν την υφιστάμενη βιβλιογραφία, συλλέγουν στοιχεία, τα συνθέτουν και τα αναλύουν. Επιπλέον, τους δίνεται η ευκαιρία να εξοικειωθούν με τις τεχνικές παρουσίασης των εργασιών μπροστά στο κοινό και να αλληλεπιδράσουν μέσω ερωτήσεων και παρατηρήσεων που θα δεχτούν. Τέλος, τους δίνεται η ευκαιρία να συμμετέχουν σε περιοδικές δοκιμασίες που προβλέπουν οι διδάσκοντες, όπως οι «πρόοδοι», πριν την τελική αξιολόγησή τους. Έτσι, οι φοιτητές/τριες βρίσκονται σε συνεχή εγρήγορση και είναι σε θέση να αυτοαξιολογήσουν τις εκπαιδευτικές επιδόσεις τους πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου. Τα κριτήρια και η μέθοδος αξιολόγησης που θα εφαρμόσουν οι διδάσκοντες, γνωστοποιούνται στους/τις φοιτητές/τριες κατά την έναρξη των μαθημάτων και βρίσκονται διατυπωμένα στα περιγράμματα μαθημάτων που είναι αναρτημένα και στην ηλεκτρονική πλατφόρμα εξ αποστάσεως ηλεκτρονικής μάθησης (E-Class) του Τμήματος. Η διαδικασία της αξιολόγησης εφαρμόζεται σε όλους τους/τις φοιτητές/τριες, είναι αδιάλειπτη και διάφανη και διεξάγεται σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζει η νομοθεσία και οι κανονισμοί, ενώ λαμβάνονται υπόψη τυχόν ιδιαιτερότητες. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ειδική μέριμνα λαμβάνεται για την προφορική εξέταση φοιτητών/τριών με αποδεδειγμένη δυσλεξία μετά από αίτησή τους, συνοδευόμενη από τα σχετικά δικαιολογητικά στη Γραμματεία του Τμήματος. Η διαδικασία αξιολόγησης εν μέρει αποτυπώνει την επίτευξη των μαθησιακών στόχων που έχουν τεθεί τόσο από το Τμήμα όσο και από τον διδάσκοντα. Η συνήθης διαδικασία αξιολόγησης είναι οι γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Η βαθμολογία του/της φοιτητή/τριας διαμορφώνεται με βάση την επίδοσή του/της στις εξετάσεις. Είναι δυνατόν να λαμβάνονται υπόψη και επιδόσεις σε ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου, σε εργασίες ή ασκήσεις. Η βαθμολογική κλίμακα στη συνολική επίδοση του/της φοιτητή/τριας ορίζεται από το μηδέν έως το δέκα. Προβιβάσιμοι βαθμοί είναι το πέντε (5) και οι μεγαλύτεροι του. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων καταχωρούνται από τον διδάσκοντα στην ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα το αργότερο σε τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία διεξαγωγής της εξέτασης του μαθήματος. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων αναρτώνται στο Διαδικτυακό Πληροφοριακό Σύστημα της Γραμματείας. Ο/η φοιτητής/τρια έχει δικαίωμα να ζητήσει από τον ίδιο τον διδάσκοντα επίδειξη του γραπτού του και αιτιολόγηση της βαθμολόγησής του, εντός δύο μηνών από την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων. Συνεπώς ο διδάσκοντας μπορεί να απαντήσει σε τυχόν απορίες του/της φοιτητή/τριας και να εξηγήσει διεξοδικά το ποιες ήταν οι ενδεδειγμένες απαντήσεις στα θέματα που τέθηκαν στις εξετάσεις. Αξίζει να σημειωθεί ότι δεν έχουν καταγραφεί περιπτώσεις αμφισβήτησης της βαθμολογίας και προσφυγής στην προβλεπόμενη από το Νόμο διαδικασία.

Σε όλες όμως τις περιπτώσεις, η αξιοπιστία της εξέτασης και η διασφάλιση της διαφάνειας διευκολύνεται από το Νόμο, καθώς προβλέπει ειδική διαδικασία σε περίπτωση που

κάποιος/α φοιτητής/τρια κρίνει ότι σε ένα μάθημα συστηματικά οι βαθμοί με τους οποίους αξιολογείται δεν ανταποκρίνονται στην απόδοσή του/της. Ειδικότερα, αν εκτιμά ότι η επίδοσή του ήταν «επιτυχής» και παρά ταύτα έχει αξιολογηθεί «αποτυχώς» για τρεις φορές στο ίδιο μάθημα μπορεί με αίτημα προς τη Συνέλευση του Τμήματος να ζητήσει επανεξέταση από τριμελής Επιτροπή, όπως ορίζει ο Νόμος (Ν.4009/2011, αρθ.33, παρ.10). Η Επιτροπή, όπως ορίζει ο Νόμος, απαρτίζεται από τρία μέλη ΔΕΠ του γνωστικού αντικειμένου.

Η επανεξέταση εντός της ίδιας εξεταστικής περιόδου, αλλά και γενικότερα η αναβαθμολόγηση μαθημάτων δεν είναι συνήθεις διαδικασίες και ελέγχονται. Συγκεκριμένα με απόφαση της Συνέλευσης το ανώτατο όριο των μαθημάτων στα οποία ο/η φοιτητής/τρια έχει δικαίωμα αναβαθμολόγησης είναι έξι (6) με σκοπό να τους δοθεί η δυνατότητα βελτίωσης της γενικής τους επίδοσης. Επίσης αναφέρεται ότι η Συνέλευση έχει ρητά ορίσει ότι δεν προβλέπεται εξέταση μαθημάτων με «απαλλακτικές» εργασίες. Οι εργασίες μπορεί να συνιστούν μέρος της αξιολόγησης μαθήματος και η συμβολή τους στο βαθμό ακολουθεί τα οριζόμενα από τον διδάσκοντα στον τρόπο αξιολόγησης του μαθήματος κατά την έναρξη του εξαμήνου. Οι εργασίες λειτουργούν συμπληρωματικά στον τελικό βαθμό του μαθήματος και κατά κύριο λόγο συνιστούν διδακτικό μέσο.

Η επιτυχία της εκπαιδευτικής διαδικασίας ελέγχεται στο τέλος κάθε εξαμήνου, όπου οι φοιτητές/τριες καλούνται να αξιολογήσουν την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα τόσο του μαθήματος όσο και του διδάσκοντα. Έτσι ελέγχονται και αξιολογούνται εν μέρει οι τρόποι παράδοσης και εφαρμογής παιδαγωγικών μεθόδων και δίνεται η ευκαιρία να βελτιωθεί τόσο το διδακτικό έργο όσο και οι παιδαγωγικές μέθοδοι. Το υπόδειγμα των ερωτηματολογίων για την αξιολόγηση των διδασκόντων και μαθημάτων περιλαμβάνεται στο αρχείο Β7, όπως επίσης τα αποτελέσματα της αξιολόγησης σε σχέση με τις γραπτές/προφορικές εργασίες και τους διδάσκοντες.

Θα πρέπει ακόμη να τονιστεί ότι το Τμήμα δίνει ιδιαίτερη σημασία και σέβεται τη διαφορετικότητα των φοιτητών/τριών. Το Τμήμα κάνει ό,τι είναι δυνατόν για να διασφαλιστούν οι ίσες ευκαιρίες παρακολούθησης του προγράμματος σπουδών που προσφέρει. Φροντίζει, ακόμη, για τις ποικίλες ανάγκες των φοιτητών/τριών και υιοθετεί ευέλικτες μεθόδους διδασκαλίας, προκειμένου να μπορέσουν να επωφεληθούν από την παρεχόμενη διδασκαλία αλλά και τις υπόλοιπες εκπαιδευτικές και επιμορφωτικές δραστηριότητες του Τμήματος, όλοι οι φοιτητές. Επιπλέον οι φοιτητές/τριες μπορούν να απευθύνονται στη Συνέλευση του Τμήματος για ζητήματα που αφορούν τις σπουδές τους (π.χ. αναγνώριση μαθημάτων, κ.ά.).

Τέλος, το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών εφαρμόζει τον θεσμό του Συμβούλου Καθηγητή. Ειδικότερα, κάθε Σεπτέμβριο η Συνέλευση του Τμήματος αναθέτει καθήκοντα Συμβούλων Σπουδών σε ένα ή περισσότερα μέλη Δ.Ε.Π.. Οι Σύμβουλοι Σπουδών ορίζονται εκ περιτροπής με ετήσια θητεία. Οι Σύμβουλοι Σπουδών ενημερώνουν, πληροφορούν και συμβουλεύουν τους/τις φοιτητές/τριες σε όλα τα θέματα των σπουδών τους και της μετέπειτα επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας, συμβουλεύουν και υποστηρίζουν τους/τις πρωτοετείς φοιτητές/τριες με σκοπό να διευκολυνθεί η μετάβαση από την δευτεροβάθμια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και καταβάλλουν ιδιαίτερη υποστηρικτική φροντίδα σε φοιτητές/τριες που αντιμετωπίζουν οικογενειακές, προσωπικές ή άλλες δυσκολίες στην επιτυχή περάτωση των σπουδών τους.

4. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ, ΣΤΑΔΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ

ΤΑ ΑΕΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΑΔΙΑ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΕΙΣΑΓΩΓΗ / ΕΝΑΡΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΣΤΑΔΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ).

Το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών ενδιαφέρεται για την πορεία και την πρόοδο των φοιτητών/τριών του. Από την ημέρα εγγραφής των φοιτητών/τριών έως και την αποφοίτησή τους, ακολουθούνται πιστά όλες οι προβλεπόμενες από το νόμο και τους κανονισμούς διαδικασίες. Το Τμήμα έχει συντάξει και εγκρίνει Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας και εντάσσει στην οργάνωση και λειτουργία του Τμήματος κάθε αλλαγή του Νόμου.

Το Τμήμα, με την αρωγή της Γραμματείας, μεριμνά για την ομαλή πορεία των φοιτητών/τριών του προς την γνώση καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών τους. Προς τούτο έχει προβλέψει μια σειρά από διαδικασίες που υποστηρίζουν τους/τις φοιτητές/τριες κατά τη μετάβασή τους από το Λύκειο στο Πανεπιστήμιο, καθώς επίσης από το Πανεπιστήμιο προς τις προκλήσεις της αγοράς εργασίας – πλην των εξαιρέσεων των φοιτητών/τριών που είναι ήδη κάτοχοι ενός πρώτου πτυχίου.

Οι νεοεισερχόμενοι/ες υποστηρίζονται με την παροχή των απαραίτητων πληροφοριών στην τελετή καλωσορίσματός τους, που λαμβάνει χώρα τις πρώτες εβδομάδες κάθε ακαδημαϊκού έτους στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς. Στην εκδήλωση αυτοί οι νεοεισερχόμενοι/ες ενημερώνονται σχετικά με το αντικείμενο των σπουδών που θα λάβουν στο Τμήμα, το περιεχόμενο του τετραετούς (8 εξάμηνα) προγράμματος σπουδών, το διδακτικό προσωπικό, τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών που διαθέτει το Τμήμα, τα Εργαστήρια, τη Γραμματεία, τις ευκαιρίες κινητικότητας σε συνεργαζόμενα πανεπιστήμια του εξωτερικού (Πρόγραμμα Εράσμους) και τις δυνατότητες πρακτικής άσκησης τόσο στην Ελλάδα όσο και το εξωτερικό (Erasmus Placement). Επίσης ενημερώνονται μέσω των ανακοινώσεων από τον ιστότοπο του Τμήματος (και του Πανεπιστημίου) για όλες τις δραστηριότητες του Τμήματος: πρόγραμμα ακαδημαϊκού έτους, ωρολόγιο πρόγραμμα, ακαδημαϊκές εκδηλώσεις (ομιλίες, ημερίδες και συνέδρια), δηλώσεις μαθημάτων, δηλώσεις συγγραμμάτων, ώρες συνεργασίας των διδασκόντων με τους φοιτητές (ώρες γραφείου), κ.ο.κ.. Επίσης μέσω των ανακοινώσεων της Γραμματείας οι φοιτητές/τριες ενημερώνονται για προκηρύξεις υποτροφιών που προσφέρουν οι δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς.

Το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών είναι συνεκτικό και λειτουργικό και ανταποκρίνεται στην ιδιαιτερότητα των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος (Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών) και ειδικότερα στην απαίτηση για παροχή εκπαίδευσης που πρέπει να είναι ταυτόχρονα και διεπιστημονική (interdisciplinary) και πολυεπιστημονική (multidisciplinary). Στη βάση των διεπιστημονικών και πολυεπιστημονικών απαιτήσεων του Τμήματος έχει διαρθρωθεί το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών με την κατανομή των μαθημάτων σε «μαθήματα κορμού» και «επιλογής», τα οποία είναι υποχρεωτικά. Τα μαθήματα «ανάπτυξης δεξιοτήτων» (γλωσσικά μαθήματα, μαθήματα υπολογιστών, Σεμινάριο), που έχουν τη δυνατότητα οι φοιτητές/τριες να παρακολουθήσουν δεν λαμβάνονται υπόψη για τη λήψη του Πτυχίου. Περιλαμβάνονται, όμως, στο Παράρτημα Διπλώματος (Diploma Supplement) ως

επιπρόσθετος φόρτος εργασίας κατά τη διάρκεια των σπουδών με παραπάνω πιστωτικές μονάδες από τις 240. Οι Πίνακες IV και V, που ακολουθούν παρέχουν την κατανομή μαθημάτων για την απόκτηση Πτυχίου στο νέο ΠΠΣ και τη διάρθρωση του νέου ΠΠΣ που άρχισε να εφαρμόζεται από το ακαδημαϊκό έτος 2017- 2018. Το νέο Πρόγραμμα, το οποίο εμπεριέχεται στο αρχείο B3., συνιστά σημαντική αλλαγή σε σχέση με το προηγούμενο καθώς έχει αυξήσει σημαντικά το ποσοστό των μαθημάτων επιλογής για την απόκτηση του τίτλου σπουδών. Ειδικότερα το ποσοστό αυξάνεται από 12,5% στο 45,5%, ενώ στα μαθήματα κορμού το ποσοστό μειώνεται από 69% στο 54,5% ευνοώντας την ενίσχυση του βαθμού διαφοροποίησης των πτυχίων των αποφοίτων του Τμήματος στη βάση των επιστημονικών ενδιαφερόντων τους. Όπως προκύπτει από τον Πίνακα V, η κατανομή των μαθημάτων περιλαμβάνει στα πρώτα εξάμηνα μαθήματα «υποβάθρου» και εισαγωγικού χαρακτήρα μαθήματα «επιστημονικής περιοχής» για όλα τα προσφερόμενα γνωστικά πεδία του Τμήματος. Από το πέμπτο εξάμηνο και αφού οι φοιτητές/τριες έχουν αποκτήσει στέρεα γνώση, παρέχεται η δυνατότητα στους/τις φοιτητές/τριες να εγγραφούν σε μαθήματα «επιλογής». Τα μαθήματα επιλογής διακρίνονται σε τρεις κύριες Θεματικές Ομάδες: (1) Διεθνείς Σχέσεις, (2) Διεθνής Οικονομική και (3) Ευρωπαϊκών Σπουδών και Θεσμών. Διευκρινίζεται ότι οι Θεματικές Ομάδες δεν συνιστούν «κατευθύνσεις σπουδών» στεγανές στις οποίες εντάσσονται οι φοιτητές/τριες και υποχρεούνται να επιλέγουν αποκλειστικά από αυτές αλλά αποτελούν θεματική κατηγοριοποίηση των μαθημάτων επιλογής για διευκόλυνση των φοιτητών/τριών στις επιλογές τους. Η διάκριση των μαθημάτων σε επί μέρους ομάδες, εκτός από το να ενημερώνει έγκαιρα και έγκυρα τους/τις φοιτητές/τριες για τις δυνατότητες επιλογής που τους παρέχει το Τμήμα, προσδίδει ευελιξία και προσαρμοστικότητα στο πρόγραμμα σπουδών. Στο Πρόγραμμα Σπουδών παρέχονται επίσης εξειδικευμένα μαθήματα γλώσσας που αφορούν την ΕΕ, τους Διεθνείς Οργανισμούς, τη διαπολιτισμική επικοινωνία, τη μετάφραση και τα ΜΜΕ, τα οποία συνδυάζονται με εργαστήρια ηλεκτρονικής μάθησης που αναπτύσσουν ακαδημαϊκές δεξιότητες όπως συγγραφή ακαδημαϊκού δοκιμίου/συνθετικής εργασίας (project), προφορική παρουσίαση (presentation skills), έρευνα/αναζήτηση και αξιοποίηση της βιβλιογραφίας με αποφυγή λογοκλοπής (plagiarism) κ.ά. Τέλος παρέχεται και μία σειρά από υποστηρικτικά μαθήματα, όπως πληροφορικής, ειδικά σεμινάρια (π.χ. Σεμινάριο: Διεθνείς Σχέσεις στον Κινηματογράφο), κα.

ΠΙΝΑΚΑΣ IV: Κατανομή μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου στο νέο ΠΠΣ

Εξάμηνο Σπουδών	Υποχρεωτικά	Επιλογής (3 Θεματικές Ομάδες)	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων			
			Ξένες Γλώσσες		Ειδικά Μαθήματα – Σεμινάρια	Πρακτική Άσκηση (προαιρετική)
			Αγγλικά ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Γαλλικά ή Γερμανικά ή Αραβικά ή Κινεζικά ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ		
1 ^ο	6	--	1	-	-	--
2 ^ο	6	--	1	-	-	--
3 ^ο	6	--	1	-	-	--
4 ^ο	6	--	1	-	-	--
5 ^ο	-	5	1	-	-	(μετά από ορισμό)
6 ^ο	-	5	-	-	-	(μετά από ορισμό)
7 ^ο	-	5	1	-	-	(μετά από ορισμό)
8 ^ο	-	5	-	-	-	(μετά από ορισμό)
ΣΥΝΟΛΟ	24	20	6	-	-	1
ΣΥΝΟΛΟ ΠΤΥΧΙΟΥ	24	20	6	-	-	

ΠΙΝΑΚΑΣ V: Κατανομή Προσφερομένων Μαθημάτων στο νέο ΠΠΣ

Εξάμηνο	Αριθμός Μαθημάτων ανά Εξάμηνο Σπουδών	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων			
		Ξένες Γλώσσες		Ειδικά Μαθήματα – Σεμινάρια	Πρακτική Άσκηση (προαιρετική)
		Αγγλικά-ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Γαλλικά ή Γερμανικά ή Αραβικά ή Κινεζικά ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ		
1 ^ο	6 (Κορμού)	1	-	-	--
2 ^ο	6 (Κορμού)	1	-	-	--
3 ^ο	6 (Κορμού)	1	-	-	--
4 ^ο	6 (Κορμού)	1	-	-	--
5 ^ο & 7 ^ο	10 (Επιλογής)	2	-	-	(μετά από ορισμό)
6 ^ο & 8 ^ο	10 (Επιλογής)	-	-	-	(μετά από ορισμό)
ΣΥΝΟΛΟ	44	6	-	-	

Το πρόγραμμα σπουδών παρέχει στους/τις φοιτητές/τριες στέρεες επιστημονικές

γνώσεις με δυνατότητα ευελιξίας σε σχέση με τις τρέχουσες εξελίξεις του επιστημονικού πεδίου των σπουδών τους. Ως εκ τούτου η διάρθρωση του προγράμματος σπουδών επιτρέπει στους/τις φοιτητές/τριες του Τμήματος να διαμορφώνουν οι ίδιοι ένα δυνάμει «εξατομικευμένο» πρόγραμμα σπουδών που τους παρέχει ένα βαθμό διαφοροποίησης ενισχύοντας τις προοπτικές τους στην αγορά εργασίας αλλά και στην περαιτέρω εξειδίκευση σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

Η συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του προγράμματος σπουδών διασφαλίζεται με την παρακολούθηση του Προγράμματος που προτείνει η Επιτροπή Προγράμματος και εγκρίνει η Συνέλευση του Τμήματος. Επιπλέον διασφαλίζεται η απόλυτα ορθολογική κατανομή των μαθημάτων. Αλλαγές μαθημάτων, καθώς και τα συγγράμματα που διανέμονται στους/τις φοιτητές/τριες, απαιτούν την έγκριση της Συνέλευσης του Τμήματος όπως ορίζει ο Νόμος. Δεν υπάρχουν επικαλύψεις ύλης μεταξύ των μαθημάτων πέρα από τις επιθυμητές για την επίτευξη της απαραίτητης εμβάθυνσης που απαιτείται για την παραγωγή αποφοίτων υψηλού επιπέδου στα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος. Ειδικότερα, η οργάνωση και ο συντονισμός της ύλης μεταξύ των μαθημάτων, όπου υπάρχει ανάγκη, γίνεται σε συνεργασία μεταξύ των διδασκόντων των εν λόγω μαθημάτων αλλά και με την Επιτροπή Προγράμματος. Μαθήματα προσφέρουν όλα τα μέλη ΔΕΠ που δεν βρίσκονται σε εκπαιδευτική άδεια ή σε αναστολή.

Το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών δεν περιλαμβάνει εκπόνηση πτυχιακής εργασίας. Κάτι τέτοιο θα επιβάρυνε σημαντικά το φόρτο των φοιτητών. Παράλληλα αν κάποιος/α φοιτητής/τρια επιθυμεί να εκπονήσει εργασία αυτό μπορεί να το κάνει στα πλαίσια των μαθημάτων του και με επίβλεψη του διδάσκοντα.

Οι φοιτητές/τριες έχουν ακόμη την ευκαιρία να πραγματοποιήσουν μέρος των σπουδών τους στο εξωτερικό. Μετά την ολοκλήρωση του πρώτου έτους σπουδών τους, μπορούν να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που τους παρέχουν οι ευρωπαϊκοί θεσμοί και τα προγράμματα (Εράσμους) προκειμένου να σπουδάσουν για ένα ή δύο εξάμηνα σε πανεπιστήμιο της ΕΕ. Για τα μαθήματα που θα διδαχθούν και θα αξιολογηθούν επιτυχώς οι φοιτητές/τριες, ακολουθείται θεσμοθετημένη διαδικασία αντιστοίχισης με τα μαθήματα του Τμήματος πριν την μετακίνησή τους, προκειμένου να αναγνωριστούν ως ισοτίμα βάσει των σχετικών ακαδημαϊκών πρακτικών που προβλέπουν την μεταφορά πιστωτικών μονάδων (ECTS) μεταξύ διαφορετικών Τμημάτων και Ιδρυμάτων της Ευρώπης, σύμφωνα με τις αρχές της Σύμβασης Αναγνώρισης Ακαδημαϊκών Προσόντων της Λισσαβόνας. Σε περίπτωση που οι φοιτητές/τριες κατά τη διάρκεια της φοίτησής του στο εξωτερικό στο πλαίσιο του προγράμματος Εράσμους, επιλέξουν επιπρόσθετα μαθήματα τα οποία δεν αντιστοιχίζονται με τα μαθήματα του ΠΠΣ του Τμήματος, τα μαθήματα αυτά καταγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος, το οποίο εκδίδεται με το πτυχίο δωρεάν στα ελληνικά και στα αγγλικά.

Για τους συμμετέχοντες στο Πρόγραμμα Εράσμους προβλέπεται ορισμένη οικονομική ενίσχυση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την οποία διαχειρίζεται το αρμόδιο Γραφείο του Πανεπιστημίου (το Γραφείο Διεθνών & Δημοσίων Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πειραιά). Το εν λόγω γραφείο είναι υπεύθυνο για την ενημέρωση των φοιτητών/τριών σχετικά με τα προγράμματα κινητικότητας. Υπεύθυνος για τις διμερείς συμφωνίες με Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια είναι ένας καθηγητής (ακαδημαϊκός συντονιστής) του Τμήματος. Σε συνεργασία με τον ακαδημαϊκό συντονιστή για το πρόγραμμα Εράσμους του Τμήματος, οι φοιτητές/τριες ενημερώνονται κάθε άνοιξη για τα Πανεπιστήμια και τα Τμήματα με τα οποία συνεργάζεται το

Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών για να καταθέσουν τις υποψηφιότητές τους για το αμέσως επόμενο ακαδημαϊκό έτος που ξεκινάει τον Σεπτέμβριο/Οκτώβριο. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας των φοιτών/τριών δημοσιοποιούνται στην ιστοσελίδα του Γραφείου Διεθνών & Δημοσίων Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πειραιά (http://www.unipi.gr/unipi/images/various/tmim_die_sxes/%CE%BA%CF%81%CE%B9%CF%84%CE%AE%CF%81%CE%B9%CE%B1_%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%BB.%CF%86%CE%BF%CE%B9%CF%84%CE%B7%CF%84%CF%8E%CE%BD_2019-2020_copy.pdf) και είναι γνωστά στους/τις φοιτητές/τριες. Ο ακαδημαϊκός συντονιστής επεξεργάζεται και αξιολογεί της αιτήσεις και προβαίνει στην ταξινόμησή τους με φθίνουσα σειρά. Η τελική κατάσταση περιλαμβάνει τα στοιχεία των φοιτητών/τριών, το Πανεπιστήμιο υποδοχής και το εξάμηνο φοίτησης (χειμερινό ή εαρινό) στο συνεργαζόμενο Πανεπιστήμιο. Τα αποτελέσματα δημοσιοποιούνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Η κινητικότητα φοιτητών στο εξωτερικό κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική καθώς μέσω της Κινητικότητας οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία να εμπλουτίσουν τις ακαδημαϊκές τους γνώσεις, να αναπτύξουν νέες δεξιότητες και προσόντα, να βελτιώσουν τις γλωσσικές ικανότητές τους και τέλος να αναπτύξουν διαπολιτισμικές δεξιότητες. Τέλος, το πρόγραμμα Erasmus+, δίνει την ευκαιρία σε φοιτητές/τριες και σε πρόσφατα απόφοιτους του Τμήματος να μετακινηθούν για πρακτική άσκηση σε Πανεπιστήμια, Επιχειρήσεις και Οργανισμούς στις χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα με στόχο την ευκαιρία απόκτησης εργασιακής εμπειρίας σε διεθνές περιβάλλον.

Όσον αφορά την εκπαίδευση των φοιτητών/τριών στην ερευνητική μεθοδολογία και δεοντολογία το ΠΠΣ του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών προσφέρει μαθήματα μεθοδολογίας τα οποία εξοικειώνουν τους/ις φοιτητές/τριες με την ερευνητική διαδικασία. Επιπροσθέτως, στα πλαίσια των μαθημάτων δίνεται η δυνατότητα στους/τις φοιτητές/τριες να εκπονήσουν γραπτές εργασίες σε θέματα που άπτονται της ύλης του μαθήματος και τους/τις ενδιαφέρουν. Η διαδικασία της εκπόνησης εργασίας επιτρέπει στους/τις φοιτητές/τριες με την καθοδήγηση των διδασκόντων να εξοικειωθούν με τους όρους συγγραφής εργασίας και της συλλογής και ανάλυσης στοιχείων. Οι φοιτητές/τριες του Τμήματος έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στις έρευνες των δέκα Εργαστηρίων του Τμήματος, Η συμμετοχή τους αυτή στα Εργαστήρια του Τμήματος προσφέρει στους/τις φοιτητές/τριες τη δυνατότητα να αποκτήσουν εξοικείωση με τις ερευνητικές μεθόδους και τεχνικές, καθώς επίσης και επιπλέον εμπειρία διεθνών και ευρωπαϊκών ερευνητικών έργων. Τέλος, το Τμήμα προσφέρει εργαστήρια ηλεκτρονικής μάθησης που αναπτύσσουν ακαδημαϊκές δεξιότητες όπως συγγραφή ακαδημαϊκού δοκιμίου/συνθετικής εργασίας (project), προφορική παρουσίαση (presentation skills), έρευνα/αναζήτηση και αξιοποίηση της βιβλιογραφίας με αποφυγή λογοκλοπής (plagiarism).

Επιπλέον, το Τμήμα ενθαρρύνει τους φοιτητές/τριες να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης που προσφέρει. Στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2014 – 2020, θεσμοθετήθηκε η προαιρετική *Πρακτική Άσκηση* των φοιτητών του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, το οποίο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Η Πρακτική Άσκηση συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ).

Η Πρακτική Άσκηση έχει οριστεί ως μάθημα επιλογής, με ονομασία «Πρακτική Άσκηση», το οποίο προσμετράται για την απόκτηση του πτυχίου και υπολογίζεται στην τελική βαθμολογία για το πτυχίο. Διαρκεί 2 μήνες και χρηματοδοτείται από το εν λόγω πρόγραμμα, ως προς την μισθολογική και ασφαλιστική κάλυψη των φοιτητών/τριών, με πιθανή και την συμμετοχή του φορέα στην αποζημίωση των τελευταίων.

Το Τμήμα καταβάλλει κάθε χρόνο μεγάλη προσπάθεια για τη δημιουργία θέσεων Πρακτικής Άσκησης, καθώς σκοπός του προγράμματος είναι να επωφεληθούν, σε κάθε κύκλο, όσο το δυνατόν περισσότεροι/ες φοιτητές/τριες. Το ενδιαφέρον των φοιτητών/τριών είναι πολύ θερμό, το οποίο εξηγείται από την ανταγωνιστική φύση της αγοράς εργασίας στην εποχή μας, ειδικά στον τομέα των διεθνών και ευρωπαϊκών σχέσεων.

Τα ζητήματα που προκύπτουν, καθώς και τα ονόματα των φοιτητών/τριών που θα επιλεγούν, διευθετούνται και εγκρίνονται από τα συλλογικά όργανα του Τμήματος. Ειδικότερα, μέσω της Πρακτικής Άσκησης, δίνεται η ευκαιρία στους/τις φοιτητές/τριες, να γνωρίσουν το εργασιακό περιβάλλον και να εφαρμόσουν τις γνώσεις τους σε πραγματικές συνθήκες εργασίας, να γνωρίσουν τη δομή και λειτουργία των σύγχρονων επιχειρήσεων και οργανισμών και να αποκτήσουν επαγγελματική συνείδηση, να αποκομίσουν εμπειρίες σε μια θέση εργασίας, που όχι μόνο μπορεί να αξιοποιηθεί στο βιογραφικό τους, αλλά και να χρησιμοποιηθεί ως πυξίδα για μελλοντικές επαγγελματικές επιλογές και τέλος να γνωρίσουν την αξία και τις ιδιαιτερότητες της ομαδικής λειτουργίας, καθώς και της συνεργασίας με άλλα πρόσωπα για την επίτευξη ενός κοινού στόχου.

Από το «έντυπο αξιολόγησης των εταιριών/οργανισμών/ιδρυμάτων» φαίνεται ότι:

- το ποσοστό των θετικών εντυπώσεων των εταιριών για τη συνολική παρουσία των φοιτητών/τριών του Τμήματος κατά τη διάρκεια της εργασίας τους σε αυτές είναι υψηλό.
- οι εταιρείες/οργανισμοί/ιδρύματα δήλωσαν την επιθυμία τους να συνεχίσουν την εμπλοκή τους στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης και στο μέλλον.
- πολλές εταιρείες/οργανισμοί/ιδρύματα σκοπεύουν να συνεχίσουν συνεργασία με το Τμήμα προσλαμβάνοντας στο μέλλον φοιτητές/τριες από αυτό, ανεξαρτήτως του προγράμματος της Πρακτικής Άσκησης.
- η παρουσία των φοιτητών/τριών στους χώρους εργασίας, σύμφωνα με τους εκεί επιβλέποντές τους δε δημιούργησε προβλήματα/εμπόδια στην παραγωγή/λειτουργία τους, γεγονός που καταμαρτυρεί την πλήρη και χωρίς προβλήματα ενσωμάτωση των φοιτητών/τριών στο περιβάλλον εργασίας και την παραγωγική διαδικασία των εταιριών.

Από το «έντυπο αξιολόγησης των φοιτητών/τριών» φαίνεται ότι:

- η συνεργασία των φοιτητών/τριών με τους υπεύθυνους των εταιριών/οργανισμών/ιδρυμάτων που απασχολήθηκαν ήταν πολύ καλή ή άριστη, γεγονός που καταδεικνύει ότι οι φοιτητές/τριες εντάχθηκαν απρόσκοπτα στο περιβάλλον εργασίας και την παραγωγική διαδικασία.
- η πλειοψηφία των φοιτητών/τριών δήλωσε ότι το πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης κάλυψε ικανοποιητικά τις προσδοκίες τους.

- η πλειοψηφία των φοιτητών/τριών δήλωσε ότι η διαδικασία μάθησης που αναπτύχθηκε στο πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης, παρακίνησε το αίσθημα ενεργού συμμετοχής τους, γεγονός που υποδεικνύει ότι οι φοιτητές/τριες εντάχθηκαν γρήγορα στο περιβάλλον εργασίας και τις διαδικασίες εκπαίδευσης από τις εταιρείες.

Από όλα τα παραπάνω, τεκμαίρεται η σπουδαιότητα της Πρακτικής Άσκησης για τους/τις φοιτητές/τριες. Το πρώτο μέλημα του γραφείου Πρακτικής Άσκησης είναι να δημιουργηθεί ένα δίκτυο διασύνδεσης, με όσο το δυνατόν περισσότερους φορείς που θα μπορούσαν να απασχολήσουν τους/τις φοιτητές/τριες για το χρονικό διάστημα που ορίζεται για την πρακτική τους. Η βασική προϋπόθεση που τηρείται πάντα στην επιλογή και αξιολόγηση ενός φορέα είναι η συνάφεια του αντικειμένου του φορέα υποδοχής με τα ενδιαφέροντα και τις προτεραιότητες που θέτουν οι ίδιοι/ες οι φοιτητές/τριες. Ουσιαστικά, η αντιστοίχιση των φοιτητών/τριών με τους φορείς πραγματοποιείται κατόπιν συζήτησης με τον/ην κάθε φοιτητή/τρια ξεχωριστά.

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος έχει ορίσει Επιστημονικό Υπεύθυνο αρμόδιο για θέματα πρακτικής άσκησης. Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος, ως εκ τούτου, φροντίζει προσωπικά ώστε να υπάρχει η σωστή τοποθέτηση και αξιοποίησή τους στον εκάστοτε φορέα. Σκοπός της πρακτικής, άλλωστε, είναι η εξοικείωση των ασκουμένων με το περιβάλλον του φορέα εκτέλεσης της Πρακτικής, έτσι ώστε να λάβουν τα κατάλληλα εφόδια για τη μετέπειτα επαγγελματική τους πορεία.

Οι φοιτητές/τριες που έχουν εξεταστεί επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών, σύμφωνα με τη νομοθεσία και τους κανονισμούς, αποκτούν δικαίωμα να καταθέσουν αίτηση για να ορκιστούν και να ανακηρυχτούν πτυχιούχοι του Τμήματος. Συγκεκριμένα, ο/η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές του και του απονέμεται τίτλος σπουδών όταν εξεταστεί επιτυχώς στα σαράντα τέσσερα (44) μαθήματα που προβλέπονται από το Πρόγραμμα σπουδών και συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό των 240 πιστωτικών μονάδων (ECTS).

Το Τμήμα με απόφαση της Συνέλευσης δύναται να απονέμει διακρίσεις και βραβεία σε φοιτητές/τριες, εφόσον υπάρχει σχετική χρηματοδότηση. Οι φοιτητές/τριες του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών ενημερώνονται μέσω των Ανακοινώσεων της Γραμματείας για προκηρύξεις υποτροφιών που προσφέρουν οι δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς.

5. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

ΤΑ ΑΕΙ ΟΦΕΙΛΟΥΝ ΝΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΖΟΥΝ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ, ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΑΞΙΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΛΗΨΗ, ΤΗΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ.

Το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών (ΔΕΣ) του Πανεπιστημίου Πειραιώς είναι το ένατο και νεότερο, κατά χρονολογική σειρά ιδρύσεως, ακαδημαϊκό Τμήμα του Πανεπιστημίου. Το Τμήμα λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2000-2001, αλλά ως αυτόνομο Τμήμα, λειτουργεί από το εαρινό εξάμηνο του 2008-09. Ως εκ τούτου, η πρόοδος στη στελέχωσή του αποτέλεσε κεντρικό στόχο του Τμήματος για την περίοδο που ακολούθησε την αυτονόμησή του. Η εκλογή και η εξέλιξη των μελών του διδακτικού προσωπικού έχει γίνει βάσει των διατάξεων του νόμου, όπως εκάστοτε ισχύει. Βασική προϋπόθεση για την εκλογή είναι η ύπαρξη διδακτορικού διπλώματος συναφούς με το αντικείμενο της θέσεως, και η ύπαρξη σχετικού διδακτικού και ερευνητικού έργου, αναλόγως της βαθμίδας. Για την εξέλιξη των μελών του διδακτικού προσωπικού στην επομένη βαθμίδα συνεκτιμάται περαιτέρω η όλη συνεισφορά τους στο ερευνητικό, διδακτικό και διοικητικό έργο του Τμήματος. Το Τμήμα στις ανοικτές διαδικασίες προκήρυξης θέσεων μελών ΔΕΠ προσέκλυσε υψηλής ποιότητας διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό. Τα βιογραφικά σημειώματα των μελών ΔΕΠ του Τμήματος συνηγορούν σε αυτή τη θέση. Όλα τα μέλη ΔΕΠ είναι κάτοχοι Διδακτορικού και στην πλειοψηφία τους από Πανεπιστήμια των ΗΠΑ και της Ευρώπης. Επιπροσθέτως μέλη ΔΕΠ του Τμήματος διαθέτουν ερευνητική και διδακτική εμπειρία σε αναγνωρισμένα ιδρύματα του εξωτερικού όπως το London School of Economics and Political Science, το Cornell University, το North Western University και το University of Cambridge. Επίσης μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών έχουν διεθνείς διακρίσεις, καθώς το Τμήμα διαθέτει 2 μέλη ΔΕΠ με έδρα Jean Monnet. Τέλος σημαντικός αριθμός μελών ΔΕΠ του Τμήματος έχει θητεύσει ως στέλεχος και/ή ερευνητής σε Υπουργεία και διάφορους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς όπως και σε ερευνητικούς οργανισμούς της Ελλάδας και του εξωτερικού. Όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν αποκτήσει, διατηρήσει και εξελίξει την ιδιότητά τους μέσα από ανταγωνιστικές ανοικτές διαδικασίες κρίσεων ανωτέρων και ομοτίμων. Ιδιαίτερα κρίσιμο στοιχείο στην στελέχωση του Τμήματος ήταν η προσπάθεια επίτευξης μίας ισορροπίας όσον αφορά την στελέχωση του Τμήματος από νέους επιστήμονες και από επιστήμονες καταξιωμένους στον κλάδο. Τέλος, ιδιαίτερα θετικό είναι το γεγονός ότι οι τίτλοι σπουδών των μελών ΔΕΠ του Τμήματος προέρχονται από διαφορετικές ακαδημαϊκές παραδόσεις (ΗΠΑ, Βρετανία, Γερμανία, Γαλλία, Αυστρία, Βέλγιο, Ελλάδα, κ.ά) εμπλουτίζοντας σημαντικά την διαθέσιμη ακαδημαϊκή εμπειρία πάνω στην οποία αναπτύσσεται το Τμήμα.

Το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών διασφαλίζει την υψηλή ποιότητα του διδακτικού προσωπικού εφαρμόζοντας τις διαδικασίες επιλογής και εξέλιξης των μελών του και τις πρακτικές για τη διασφάλιση της διαφάνειας και αξιοκρατίας, όπως ορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Τα αντικείμενα στα οποία προκηρύσσονται οι νέες θέσεις αποφασίζονται από τη Συνέλευση, σύμφωνα με τις ανάγκες κάλυψης των γνωστικών αντικειμένων του προγράμματος σπουδών. Κατά τα προβλεπόμενα, το Τμήμα αναρτά όλα τα σχετικά έγγραφα στο ηλεκτρονικό πληροφοριακό σύστημα ΑΠΕΛΛΑ μέσω του οποίου διαχειρίζεται όλες τις διαδικασίες προκήρυξης, εκλογής και εξέλιξης μελών ΔΕΠ στις διάφορες βαθμίδες. Συγχρόνως, μέσω του ΑΠΕΛΛΑ, το Τμήμα καταρτίζει και ενημερώνει τα μητρώα της ημεδαπής και

αλλοδαπής. Ειδικότερα, τα μέλη του εκλεκτορικού σώματος επιλέγονται από το Μητρώο Εσωτερικών και Εξωτερικών μελών του Τμήματος και το εκλεκτορικό συγκροτείται με πλήρως αιτιολογημένη εισήγηση ως προς το γνωστικό αντικείμενο των μελών του με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Ο Πρόεδρος του Τμήματος είναι υπεύθυνος για την σύγκληση του Εκλεκτορικού Σώματος, προκειμένου να ορισθεί η τριμελής εισηγητική επιτροπή, η οποία καταθέτει μέσα στην προβλεπόμενη προθεσμία την εισηγητική έκθεση που αναρτάται και στο πληροφοριακό σύστημα ΑΠΕΛΛΑ. Εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την υποβολή της εισηγητικής έκθεσης ο Πρόεδρος του Τμήματος συγκαλεί, ενώπιον της Συνέλευσης του Τμήματος, το Εκλεκτορικό Σώμα για τη διενέργεια της εκλογής ή της εξέλιξης των Καθηγητών και της ανανέωσης ή μονιμοποίησης των επί θητεία Επίκουρων Καθηγητών. Η διαδικασία της εκλογής καταγράφεται σε πρακτικό, το οποίο αναρτάται στο πληροφοριακό σύστημα ΑΠΕΛΛΑ. Τέλος, ο Πρόεδρος του Τμήματος, εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας διαβιβάζει το πρακτικό του Εκλεκτορικού Σώματος, μαζί με όλα τα σχετικά έγγραφα για την εκλογή, εξέλιξη ή μονιμοποίηση καθηγητή στον Πρύτανη για τον έλεγχο νομιμότητας

Το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών επιδιώκει να διασφαλίσει την υψηλή ποιότητα όλου του διδακτικού προσωπικού και της αποδοτικότητάς του με την τήρηση των υποχρεώσεών του (συνέπεια στο ωράριο εργασίας, συστηματική παρουσία στους πανεπιστημιακούς χώρους πέραν του διδακτικού έργου, συμμετοχή στα συλλογικά όργανα και σε άλλα διοικητικά καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί) και έλεγχο των επιδόσεών του.

Ο μέσος εβδομαδιαίος διδακτικός φόρτος των μελών ΔΕΠ ήταν παλαιότερα πολύ υψηλός. Με το προηγούμενο ΠΠΣ το οποίο περιλάμβανε 64 μαθήματα ο μέσος εβδομαδιαίος διδακτικός φόρτος των μελών ΔΕΠ υπερέβαινε σταθερά τις 10 ώρες. Με το νέο ΠΠΣ και την πιο ορθολογική κατανομή των μαθημάτων ο μέσος εβδομαδιαίος διδακτικός φόρτος των μελών ΔΕΠ αντιστοιχεί συνήθως στις 6 ώρες, όπως ορίζει η νομοθεσία (σε ορισμένες περιπτώσεις είναι υψηλότερος). Η Συνέλευση είναι αρμόδια για τις αναθέσεις μαθημάτων. Όλα τα μέλη ΔΕΠ βρίσκονται στους πανεπιστημιακούς χώρους τουλάχιστον 20 ώρες εβδομαδιαίως, ενώ αφιερώνουν 2 ώρες τουλάχιστον εβδομαδιαίως σε ώρες συνεργασίας με τους/τις φοιτητές/τριες. Οι ώρες γραφείου είναι κατανεμημένες σε δύο διαφορετικές ημέρες και καλύπτουν πρωινές και απογευματινές ώρες, ώστε να εξυπηρετούνται και οι εργαζόμενοι/ες και μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες. Όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος που δεν βρίσκονται σε εκπαιδευτική άδεια ή σε αναστολή παρέχουν διδακτικό έργο στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα. Στα παραπάνω θα πρέπει να προστεθούν και οι υπόλοιπες ακαδημαϊκές και διδακτικές υποχρεώσεις των διδασκόντων στο πλαίσιο των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, όπως η διδασκαλία, η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών και διδακτορικών διατριβών κ.ο.κ.. Η πλειοψηφία των μελών ΔΕΠ (συν)διδάσκουν στο ΠΜΣ. Η διδασκαλία όμως σε αυτό δεν συνυπολογίζεται στις ελάχιστες ώρες διδασκαλίας που ορίζει ο Νόμος για διδακτικό έργο στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών. Στο διδακτικό προσωπικό του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών συμμετέχουν μέλη Ε.Ε.Π, Ε.ΔΙ.Π καθώς και συμβασιούχοι διδάσκοντες ορισμένου χρόνου, οι οποίοι προσλαμβάνονται περιοδικά για να καλύψουν συγκεκριμένες διδακτικές ανάγκες του Τμήματος.

Στο Τμήμα και το Ίδρυμα εφαρμόζεται με συνέπεια διαδικασία αξιολόγησης των μελών ΔΕΠ από τους/τις φοιτητές/τριες. Η διαδικασία αξιολόγησης που ακολουθείται είναι συνεπής

με τη σχετική μεθοδολογία και διενεργείται κεντρικά. Τις τελευταίες διδακτικές εβδομάδες μέλος του διοικητικού προσωπικού διανέμει στους/τις φοιτητές/τριες το έντυπο (κοινό για όλους) το οποίο και συμπληρώνουν για κάθε μάθημα και κάθε διδάσκοντα. Οι φοιτητές/τριες καλούνται να συμπληρώσουν ανώνυμα τα συγκεκριμένα ερωτηματολόγια, που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα ερωτήσεων αναφορικά με τη συνέπεια, την ακαδημαϊκή υπευθυνότητα, τη διδακτική ικανότητα, τον γνωσιακό ορίζοντα του κάθε μέλους ΔΕΠ, καθώς και τη βιβλιογραφική επάρκεια, τις μεθόδους διδασκαλίας, τη χρήση νέων τεχνολογιών. Τα έντυπα στη συνέχεια συλλέγονται τοποθετούνται σε φάκελο, ο οποίος σφραγίζεται και μονογράφεται από το διδάσκοντα. Στη συνέχεια οι σφραγισμένοι φάκελοι μεταφέρονται από τη Γραμματεία στην αρμόδια υπηρεσία του Πανεπιστημίου για καταχώρηση. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης είναι στη διάθεση του Προέδρου του Τμήματος. Τα μέλη ΔΕΠ, αν επιθυμούν, μπορούν να λάβουν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που τα αφορά. Ο Πρόεδρος του Τμήματος παρακολουθεί τα αποτελέσματα και σε περίπτωση που διαπιστώσει κάποιο ζήτημα επικοινωνεί με το μέλος ΔΕΠ. Κύριος, όμως, τρόπος αξιοποίησης των αποτελεσμάτων είναι ότι τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων λαμβάνονται υπόψη στη διαδικασία εξέλιξης των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος.

Η ζήτηση για φοίτηση στα Προγράμματα του Τμήματος παραμένει της ίδιας τάξης με μικρές διαφοροποιήσεις κατ' έτος. Να ληφθεί υπόψη ότι οι θέσεις στις κατηγορίες εισροών είναι προσδιορισμένες από το Νόμο. Στο Παράρτημα Β10.3 παρέχονται στοιχεία για τον αριθμό και την κατανομή κατ' έτος των φοιτητών του Τμήματος ανά επίπεδο σπουδών. Στο Παράρτημα Β10.4 παρέχονται αναλυτικά στοιχεία για τους νεοεισερχόμενους φοιτητές του Τμήματος.

Το τμήμα ΔΕΣ αποσκοπεί και ενισχύει τη διαρκή επιμόρφωση των μελών ΔΕΠ, μέσω του θεσμού των εκπαιδευτικών αδειών. Ενδεικτικά μέλη ΔΕΠ κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής άδειας έχουν μεταβεί σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού ως επισκέπτες καθηγητές/τριες για έρευνα και διδασκαλία, Η δυνατότητα επιμόρφωσης του διδακτικού προσωπικού σε ερευνητικά θέματα γίνεται επίσης μέσω συμμετοχής του σε διεθνή και εθνικά συνέδρια, με την παρακολούθηση σεμιναρίων και ειδικών ενημερωτικών ημερίδων. Ένα μέρος των δαπανών για τη συμμετοχή του διδακτικού προσωπικού σε ένα διεθνές συνέδριο ανά έτος καλύπτεται από το Πανεπιστήμιο. Τέλος η επιμόρφωση επιτυγχάνεται και μέσω της συμμετοχής των μελών ΔΕΠ στο Πρόγραμμα ERASMUS+. Ενδεικτικά το 2017- 18 τα εξερχόμενα Μέλη ΔΕΠ/ΕΠ (Erasmus) ήταν δύο.

Το διδακτικό προσωπικό ενθαρρύνεται, αφενός, να καινοτομήσει στις διδακτικές του μεθόδους και τη χρήση των τεχνολογιών, και αφετέρου, να αυξήσει την ποσότητα και την ποιότητα του ερευνητικού του έργου. Ειδικότερα ενθαρρύνεται να συμμετάσχει σε διεθνείς και ευρωπαϊκές συνέργειες και δίκτυα έρευνας (Ενδεικτικά παραδείγματα είναι τα ερευνητικά προγράμματα και δίκτυα: *Horizon 2020 project "TSO-DSO-Consumer INTERFACE aRchitecture to provide innovative grid services for an efficient power system"*, στο οποίο συμμετέχουν 40 εταίροι, το κοινό *Περιφερειακό Κέντρο Αριστείας Jean Monnet για την Ανατολική Μεσόγειο (EXCELEM 2018-2021)*, το οποίο συντονίζεται από δύο Έδρες Jean Monnet, στα Πανεπιστήμια Ben Gurion και Πειραιώς, το *Jean Monnet Network "Governance, Pluralism & Trans - Nationalisation in Europe-GovUnet"*, 2016-19 στο οποίο συμμετέχουν τα Πανεπιστήμια Αιγαίου, Λουξεμβούργου, Cadiz (Ισπανία), Babes – Bolyai Cluj-Napoca (Ρουμανία), Siegen (Γερμανία),

Καθολικό Πανεπιστήμιο της Λουβαίν, το Πάντειο Πανεπιστήμιο και το Πανεπιστήμιο Πειραιώς καθώς και το *Jean Monnet Network "Nexus of European Centers Abroad for Research on EHEA-NEAR-EU"* (2016-19), το οποίο αποτελείται από τα Πανεπιστήμια: Ben-Gurion University of the Negev- Israel, University of British Columbia- Canada, University of Canterbury- New Zealand, Nanyang Technological University- Singapore, TU Darmstadt- Germany, University of Ljubljana- Slovenia και Πανεπιστήμιο Πειραιά). Το Τμήμα προωθεί επίσης τη συνεργασία του διδακτικού προσωπικού με αναγνωρισμένα πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα του εξωτερικού για τη διοργάνωση κοινών συνεδρίων, σεμιναρίων καθώς και θερινών σχολείων κ.ο.κ. Τέλος, από το 2015 το Τμήμα έχει αποκτήσει μια σειρά από Εργαστήρια στις τάξεις των οποίων δόθηκε η ευκαιρία σε σημαντικό αριθμό διδασκόντων να αναπτύξουν αξιόλογη ερευνητική δραστηριότητα.

Το ερευνητικό και επιστημονικό έργο των μελών του Τμήματος διατηρείται σε υψηλό επίπεδο και ως προς τις δημοσιεύσεις, αλλά και ως προς την αναγνώρισή του (π.χ. ετεροαναφορές). Ενδεικτικά με βάση τους δείκτες ποιότητας της Α.Δ.Ι.Π. η τιμή δείκτη ετεροαναφορών των μελών ΔΕΠ ήταν το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 πάνω από τον γενικό μέσο όρο.

Τέλος το Τμήμα εφαρμόζει πολιτικές προσέλκυσης μελών ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού επιπέδου, μέσα από προσκλήσεις για συμμετοχή σε ημερίδες, συνέδρια και colloquia πάνω σε θέματα αιχμής στα επιστημονικά αντικείμενα που θεραπεύει το Τμήμα.

Συνοπτικά το Τμήμα σήμερα έχει με επιτυχία αποκτήσει ικανή και επαρκή στελέχωση ώστε να ανταποκριθεί στο ρόλο του στη διδασκαλία και την έρευνα και την πρόοδο των στρατηγικών επιλογών του.

6. ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

ΤΑ ΑΕΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΕΠΑΡΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ. ΑΦΕΝΟΣ ΜΕΝ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΕΠΑΡΚΕΙΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ, ΑΦΕΤΕΡΟΥ ΔΕ ΝΑ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΟΥΝ ΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ Σ' ΑΥΤΕΣ ΜΕ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ (Π.Χ. ΑΙΘΟΥΣΕΣ, ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ, ΔΙΚΤΥΑ, ΣΙΤΙΣΗ, ΣΤΕΓΑΣΗ, ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, Κ.ΛΠ.).

Το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών ανήκει στη Σχολή Οικονομικών, Επιχειρηματικών και Διεθνών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Το Τμήμα διοικείται από τον Πρόεδρο, που αναπληρώνεται σε περίπτωση κωλύματος του Προέδρου από τον Αναπληρωτή Πρόεδρο, και τη Συνέλευση που αποτελείται από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, τους/τις εκπροσώπους των φοιτητών/τριών, προπτυχιακών και μεταπτυχιακών, και τα μέλη Ε.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π.

Το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών στελεχώνεται από 24 μέλη ΔΕΠ (9 Καθηγητές, 4 Αναπληρωτές Καθηγητές και 11 Επίκουρους Καθηγητές), 2 μέλη ΕΔΙΠ και ένα μέλος ΕΤΕΠ. Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος αναλαμβάνουν τη διδασκαλία των προπτυχιακών και των μεταπτυχιακών μαθημάτων, τη (συν)επίβλεψη μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών και διδακτορικών διατριβών καθώς και τον συντονισμό ερευνητικών προγραμμάτων και των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών. Η στελέχωση του Τμήματος κρίνεται απόλυτα επαρκής για την αποτελεσματική λειτουργία τόσο του προπτυχιακού προγράμματος όσο και των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών. Το Τμήμα ενθαρρύνει την περαιτέρω ανάπτυξη των ικανοτήτων του διδακτικού προσωπικού μέσω της συμμετοχής του σε συνέδρια, την παροχή εκπαιδευτικών αδειών, κ.ά.

Οι διδάσκοντες στεγάζονται σε δύο κτίρια. Στο κτίριο της Ανδρούτσου 150 το Τμήμα έχει 16 γραφεία μελών ΔΕΠ, 1 γραφείο Προέδρου και μια αίθουσα συνεδριάσεων / σεμιναρίων. Στο κτίριο της Γρ. Λαμπράκη 126 βρίσκονται τα υπόλοιπα γραφεία. Οι χώροι είναι λειτουργικοί και εξοπλισμένοι. Οι αίθουσες διδασκαλίας που χρησιμοποιεί το Τμήμα είναι κατάλληλες και ασφαλείς και καλά εξοπλισμένες. Παρατηρείται, όμως, ενίοτε έλλειψη αιθουσών για τις αναπληρώσεις μαθημάτων.

Σημαντική είναι η στήριξη που παρέχεται στο Τμήμα από τη Γραμματεία, η οποία στελεχώνεται από το Διοικητικό προσωπικό και το Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (Ε.Τ.Ε.Π.). Ειδικότερα, η Γραμματέας έχει την ευθύνη λειτουργίας της Γραμματείας, της τήρησης των πρακτικών των συνεδριάσεων της ΓΣ, της κάλυψης του διοικητικού σκέλους των διαδικασιών εκλογής και εξέλιξης μελών ΔΕΠ, της διοικητικής στήριξης διαδικασιών εισαγωγής νέων μεταπτυχιακών φοιτητών ενώ συνεργάζεται με τον Πρόεδρο του Τμήματος και με τις Υπηρεσίες της κεντρικής διοίκησης του Πανεπιστημίου. Τα υπόλοιπα μέλη του διοικητικού προσωπικού της Γραμματείας απασχολούνται στην υποδοχή των φοιτητών, τις εγγραφές φοιτητών, την έκδοση βεβαιώσεων και πιστοποιητικών για φοιτητές και την τήρηση του πρωτοκόλλου, την διαδικασία διανομής συγγραμμάτων στους φοιτητές, την καταχώρηση και έκδοση βαθμολογιών και πτυχίων και την εν γένει γραμματειακή υποστήριξη του ΠΠΣ, του ΠΜΣ και του ΠΔΠ του Τμήματος. Το επίπεδο υπηρεσιών που παρέχει η Γραμματεία του Τμήματος στους

φοιτητές και τους διδάσκοντες είναι υψηλό παρά το σχετικά μικρό αριθμό των απασχολούμενων σε αυτή σε σχέση με την αύξηση τόσο του αριθμού των φοιτητών (ΠΠΣ, ΠΜΣ, ΠΔΠ) όσο και των μελών ΔΕΠ του Τμήματος. Αντίστοιχα πολύ καλή κρίνεται και η συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με τις κεντρικές διοικητικές υπηρεσίες του Ιδρύματος. Το Τμήμα ενθαρρύνει την ανάπτυξη των ικανοτήτων του προσωπικού μέσω της συμμετοχής του σε επιμορφωτικά σεμινάρια ή τη φοίτησή του σε μεταπτυχιακά προγράμματα. Τέλος, οι νέοι χώροι της Γραμματείας που μεταστεγάστηκε στο Κεντρικό Κτίριο του Πανεπιστημίου το Νοέμβριο του 2013 είναι κατάλληλοι και λειτουργικοί.

Το διδακτικό και διοικητικό αυτό προσωπικό υποστηρίζει ακαδημαϊκά ή/και διοικητικά τους/τις προπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες, τους μεταπτυχιακούς και τους υποψήφιους διδάκτορες. Ετησίως στο Τμήμα εισάγονται 150 φοιτητές/τριες με πανελλήνιες εξετάσεις. Στον αριθμό αυτό προστίθενται οι αλλοδαποί φοιτητές και οι φοιτητές που εισάγονται με κατατακτήριες εξετάσεις, κατάταξη ειδικών ομάδων και/ή όταν ο Νόμος το επιτρέπει με μετεγγραφές από άλλα ομοειδή Τμήματα. Ο συνολικός αριθμός προπτυχιακών φοιτητές με εισαγωγή τα έτη 2014, 2015, 2016 και 2017 είναι 677 άτομα. Ο συνολικός αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών σε όλα τα μεταπτυχιακά προγράμματα από την έναρξη της λειτουργίας των προγραμμάτων αυτών μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2018-19 είναι 352. Τέλος ο συνολικός αριθμός ενεργών υποψήφιων διδασκόντων έως και το ακαδημαϊκό έτος 2018-19 είναι 36.

Σημαντική διοικητική εξυπηρέτηση απολαμβάνουν οι φοιτητές/τριες από την ανάπτυξη στο Πανεπιστήμιο ηλεκτρονικών υπηρεσιών μέσω του «προσωπικού κωδικού» κάθε φοιτητή/τριας που του παρέχει σύνδεση με το πληροφοριακό σύστημα της Γραμματείας. Αφορά δηλώσεις μαθημάτων, συγγραμμάτων, κλπ. Το ωράριο λειτουργίας της Γραμματείας του Τμήματος είναι 7:30-15:00, ενώ οι ώρες εξυπηρέτησης των φοιτητών/τριών δια ζώσης είναι: για τους προπτυχιακούς Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή 11:30-14:00, ενώ παρέχεται 24ωρη διεπαφή και επικοινωνία ηλεκτρονικά, κυρίως μέσω της πλατφόρμας (<https://students.unipi.gr/>). Προβλέπονται και ειδικές ώρες εξυπηρέτησης και για τους/τις μεταπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες.

Όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας απολαμβάνουν πρόσβαση και στήριξη στη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ). Επιπλέον των εργαστηρίων ηλεκτρονικών υπολογιστών για τους/τις φοιτητές/τριες κατά κύριο λόγο, η Υπηρεσία Τεχνικής Στήριξης (helpdesk) καλύπτει το σύνολο των μελών της κοινότητας. Σημαντική επίσης στήριξη παρέχεται και από την παροχή δωρεάν λογισμικού για εκπαιδευτική χρήση. Τέλος, σημαντική για τους διδάσκοντες είναι στήριξη που παρέχεται μέσω του κατάλληλου εξοπλισμού των αιθουσών διδασκαλίας. Το Πανεπιστήμιο Πειραιά το ακαδημαϊκό έτος 2011- 12 ολοκλήρωσε την εγκατάσταση προβολέα (projector) σε όλες τις αίθουσες διδασκαλίας και εφοδίασε επιπρόσθετα τα μέλη ΔΕΠ με μικρό φορητό υπολογιστή (netbook) ως κίνητρο αλλά και διευκόλυνση στη χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία. Οι παρατεταμένες ώρες λειτουργίας της Βιβλιοθήκης αλλά και ηλεκτρονική πρόσβαση στις διοικητικές υπηρεσίες μέσω του «προσωπικού κωδικού» διευκολύνουν σημαντικά εργαζόμενους/ες φοιτητές/τριες.

Το Τμήμα δεν διαθέτει Εργαστήρια ηλεκτρονικών υπολογιστών και Σπουδαστήρια αποκλειστικής χρήσης. Οι σχετικές ανάγκες του εξυπηρετούνται από τα Διατμηματικά

Εργαστήρια Η/Υ που λειτουργούν στο ισόγειο του Κεντρικού Κτιρίου του Πανεπιστημίου. Είναι εξοπλισμένα με περίπου 80 προσωπικού υπολογιστές κατανεμημένους σε 4 αίθουσες. Επίσης στο Ισόγειο του Κτιρίου στεγάζεται η Υπηρεσία Τεχνικής Στήριξης και λειτουργεί μικρό εργαστήριο ανοικτό στους/τις φοιτητές/τριες. Όλοι οι χώροι του Πανεπιστημίου καλύπτονται από ασύρματο δίκτυο Wifi, ενώ στα μέλη του Πανεπιστημίου παρέχεται και η δυνατότητα VPN (εσωτερικό δίκτυο του Πανεπιστημίου).

Για τους νεοεισερχόμενους/ες φοιτητές/τριες το Τμήμα λαμβάνει ειδική πρόνοια με την οργάνωση ειδικής εκδήλωσης «Υποδοχής Πρωτοετών Φοιτητών» για την ενημέρωση των φοιτητών/τριών.

Ειδική στήριξη λαμβάνουν οι αλλοδαποί φοιτητές/τριες από τους αρμόδιους για τα προγράμματα κινητικότητας. Η προβολή και ενημέρωση της ακαδημαϊκής κοινότητας για τα προγράμματα κινητικότητας στα οποία συμμετέχει το Τμήμα λαμβάνει χώρα μέσω του ιστότοπου του Πανεπιστημίου και του Τμήματος. Συμπληρωματικά κατά το μήνα Μάρτιο κάθε έτους το Γραφείο Διεθνών και Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων με τη συνεργασία των υπευθύνων ERASMUS και ERASMUS PLACEMENT του Τμήματος διοργανώνει ημερίδα ενημέρωσης των φοιτητών/τριών που επιθυμούν να καταθέσουν την υποψηφιότητά τους σε κάποιο πρόγραμμα διαπανεπιστημιακής συνεργασίας. Κατά τον μήνα Απρίλιο κάθε έτους λαμβάνει χώρα η επιλογή των φοιτητών/τριών. Τέλος, οι υπεύθυνοι των προγραμμάτων, οι οποίοι έχουν ορισθεί από τη Συνέλευση του Τμήματος, έχουν καθιερώσει ώρες επικοινωνίας με τους/τις φοιτητές/τριες τόσο πριν όσο και μετά την επιλογή τους ως συμμετεχόντων σε κάποιο πρόγραμμα διαπανεπιστημιακής κινητικότητας.

Στο Τμήμα λειτουργεί ο θεσμός του Συμβούλου Καθηγητή. Η διαδικασία ορισμού του και οι αρμοδιότητές του περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Σπουδών. Ο θεσμός του Επιβλέποντα Καθηγητή προβλέπεται για τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ), στο πλαίσιο εκπόνησης της Διπλωματικής και της Διδακτορικής Διατριβής αντίστοιχα.

Σημαντικός αρωγός στη διδακτική και ερευνητική δράση των μελών του Τμήματος όπως επίσης στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την έρευνα είναι ο θεσμός των Εργαστηρίων. Στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών λειτουργούν 10 Εργαστήρια, τα οποία είναι τα ακόλουθα:

- 1) Εργαστήριο Τουρκικών και Ευρασιατικών μελετών
- 2) Εργαστήριο Διαπραγμάτευσης (Negotiation) και Μεσολάβησης (Mediation)
- 3) Εργαστήριο Μελέτης Κρατών (BRICS)
- 4) Εργαστήριο Πληροφόρησης (Intelligence) και Κυβερνοασφάλειας (Cybersecurity)
- 5) Εργαστήριο Στρατηγικής Επικοινωνίας και Μέσων Ενημέρωσης
- 6) Εργαστήριο Ανατολική Μεσόγειος, Μέση και Μείζονα Ανατολή: Πολιτική-Οικονομία-Πολιτισμός
- 7) Εργαστήριο Ενεργειακής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής
- 8) Εργαστήριο Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Πολιτικής
- 9) Εργαστήριο Διεθνών και Ευρωπαϊκών Πολιτικών και Προγραμμάτων Ανάπτυξης
- 10) Εργαστήριο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Έρευνας, Ανάπτυξης και Διαπανεπιστημιακής Συνεργασίας

Η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Πειραιώς απευθύνεται στους καθηγητές, ερευνητές και φοιτητές και αποστολή της είναι η υποστήριξη της εκπαίδευσης και της έρευνας. Το ωράριο λειτουργίας της βιβλιοθήκης έχει επεκταθεί για να εξυπηρετεί τις ανάγκες των μελών του Πανεπιστημίου, από τις 8.00 το πρωί έως τις 20.00 το βράδυ, καθημερινά, όλες τις εργάσιμες ημέρες. Η οργάνωση και λειτουργία της Βιβλιοθήκης κρίνεται ικανοποιητική. Παρέχει σπουδαστήριο 150 ατόμων το οποίο βρίσκεται σε μέγιστη χρήση ενώ σημαντική είναι στήριξη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Πανεπιστημίου μέσω των ηλεκτρονικών της Υπηρεσιών και των ψηφιακών της συλλογών. Στη Βιβλιοθήκη λειτουργεί και Κέντρο Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης (KET). Στο αναγνωστήριο είναι δυνατή η πρόσβαση και των ΑΜΕΑ.

Το Γραφείο Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Πειραιά παρέχει προς τους/τις φοιτητές/τριες πληροφόρηση, συμβουλευτική καθοδήγηση και ενεργή υποστήριξη στην προετοιμασία και εύρεση απασχόλησης στην Ελλάδα και το εξωτερικό, στην επιλογή μεταπτυχιακών σπουδών και στα πρώτα βήματα επιχειρησιακής δράσης.

Το Πανεπιστήμιο Πειραιά μεριμνά για την ύπαρξη οικονομικών και κοινωνικών προϋποθέσεων, οι οποίες θα επιτρέψουν στους/τις φοιτητές/τριες να ανταποκριθούν στις πανεπιστημιακές τους υποχρεώσεις, διαμορφώνοντας τους απαραίτητους όρους σπουδών και διαβίωσης. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον επιδεικνύεται για τους/τις φοιτητές/τριες με ειδικές ανάγκες, οι οποίοι έχουν προτεραιότητα και ανάλογη πρόσβαση σε κάθε είδους παροχή και δικαίωμα που απορρέει από τη φοιτητική τους ιδιότητα. Οι ενεργοί/ες φοιτητές/τριες προπτυχιακοί δικαιούνται δωρεάν σίτισης εφόσον φοιτούν για την απόκτηση του πρώτου πτυχίου, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που θέτει η ισχύουσα νομοθεσία και κυρίως την οικογενειακή ή ατομική οικονομική τους κατάσταση και την εντοπιότητα τους. Επίσης στους/τις προπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες που φοιτούν για την απόκτηση του πρώτου πτυχίου χορηγείται υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις ετήσιο στεγαστικό επίδομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Στους/τις ενεργούς/ες προπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες, εφόσον δεν είναι ήδη κάτοχοι πτυχίου, δίνεται επίσης η δυνατότητα για δωρεάν διαμονή φοιτητών/τριών στις Φοιτητικές Εστίες άλλων Α.Ε.Ι. της Αθήνας. Τέλος, οι προπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, δικαιούνται πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.), με κάλυψη των σχετικών δαπανών από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

Επίσης στο Πανεπιστήμιο Πειραιά λειτουργεί Γραφείο Αθλητισμού που προσφέρει εσωπανεπιστημιακά ομαδικά αθλήματα, ατομικά και εποχιακά. Στο Πανεπιστήμιο λειτουργούν και πολιτιστικές ομάδες που προσφέρουν στους/τις φοιτητές/τριες την ευκαιρία να ασχοληθούν με τα καλλιτεχνικά τους ενδιαφέροντα.

Τέλος, το Πανεπιστήμιο προσφέρει ιατρικές υπηρεσίες και συμβουλευτικό κέντρο (ΣΥΚΕΠΠ) στους χώρους του.

Βάσει της νομοθεσίας η διαχείριση των διαθέσιμων πόρων για το ΠΠΣ του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών γίνεται κεντρικά από την οικονομική υπηρεσία του Ιδρύματος.

Το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών καταβάλλει διαρκώς προσπάθεια για την ορθολογική και αποτελεσματική αξιοποίηση των μαθησιακών πόρων που προβλέπονται για

τους/τις φοιτητές/τριές του. Ελλείψεις ωστόσο καταγράφονται, και αφορούν διαφορετικές πτυχές του ερευνητικού έργου, όπως:

- η έλλειψη οικονομικών πόρων για συνδρομές σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων για τις ερευνητικές ανάγκες των μελών ΔΕΠ και των φοιτητών/τριών
- η μεγάλη μείωση των κονδυλίων που διατίθενται για αγορά βιβλίων τα τελευταία χρόνια, η οποία έχει προκαλέσει σημαντικά προβλήματα στην ανανέωση της βιβλιακής συλλογής της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Πειραιά, με αρνητικές συνέπειες τόσο για την αποτελεσματική επιτέλεση έρευνας από τα μέλη ΔΕΠ αλλά και των διδακτορικών φοιτητών του Τμήματος.
- η εφαρμογή αυστηρότερης πολιτικής όσον αφορά τη χρηματοδότηση της συμμετοχής σε συνέδρια του εξωτερικού, με αποτέλεσμα να μην καλύπτεται πλέον η συμμετοχή σε συνέδρια που δεν δημοσιεύουν πρακτικά.

7. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΤΑ ΑΕΙ ΕΧΟΥΝ ΤΗΝ ΠΛΗΡΗ ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ, ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ, ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΠΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΝΑΦΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ, ΜΕ ΤΡΟΠΟ ΕΝΙΑΙΟ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΑΙ ΑΜΕΣΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟ.

Στο αρχείο Β9. παρατίθενται το σύνολο των απαιτούμενων δεδομένων ποιότητας του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Εθνικού Συστήματος Ποιότητας (ΟΠΕΣΠ) για το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών για τα ακαδημαϊκά έτη 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 καθώς και για τα ημερολογιακά έτη 2016, 2017, 2018.

Το Τμήμα διαθέτει ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα για τη διαχείριση και παρακολούθηση των δεδομένων των φοιτητών/τριών, του διδακτικού προσωπικού, της δομής και οργάνωσης των μαθημάτων, της διδασκαλίας και της παροχής υπηρεσιών προς τους/τις φοιτητές/τριες και την φοιτητική κοινότητα. Σε σχέση με τη δομή των μαθημάτων και τη διδασκαλία, την ευθύνη φέρει ο διδάσκων του εκάστοτε μαθήματος, ο οποίος διαχειρίζεται και επικαιροποιεί σχετικό υλικό στην ιστοσελίδα του τμήματος και το e-class (<http://eclass.unipi.gr>). Η συλλογή των πληροφοριών σε σχέση με τους/τις φοιτητές/τριες γίνεται συνήθως με την ευθύνη της Γραμματείας, η οποία διαχειρίζεται τις σχετικές πληροφορίες. Μέρος του πληροφοριακού συστήματος που διαχειρίζεται το Τμήμα είναι το Σύστημα Υποβοήθησης Διδασκαλίας (<https://classweb.unipi.gr/>) που συγκεντρώνει τις βαθμολογίες και τους εγγεγραμμένους/ες φοιτητές/τριες σε κάθε μάθημα. Όλα τα παραπάνω πληροφοριακά υποσυστήματα, σε συνδυασμό με τη συγκέντρωση των ερωτηματολογίων για τα μαθήματα και τους διδάσκοντες, παρέχουν στην Γραμματεία, στα όργανα Διοίκησης του Τμήματος και στους διδάσκοντες όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για την ποιότητα των παρεχόμενων σπουδών.

Ειδικότερα το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών χρησιμοποιεί ποικίλες μεθόδους συλλογής πληροφοριών για τους/τις φοιτητές/τριές του και το Τμήμα:

1. Το Πληροφοριακό Σύστημα της ΜΟΔΙΠ, καθώς και το ΟΠΕΣΠ συλλέγουν πληροφορίες για το προφίλ του φοιτητικού πληθυσμού, τις επιδόσεις των φοιτητών/τριών του, την πορεία φοίτησής τους καθώς και τα ποσοστά ολοκλήρωσης των σπουδών τους.
2. Το Τμήμα διανέμει κάθε εξάμηνο σε όλα τα μαθήματα του ΠΠΣ ερωτηματολόγια για τις αξιολογήσεις των μαθημάτων του ΠΠΣ και τους διδάσκοντες (υποδείγματά τους και αποτελέσματα της επεξεργασίας των ερωτηματολογίων εμπεριέχονται στο αρχείο Β7). Τα ποσοτικά στοιχεία που συλλέγονται γίνονται αντικείμενο στατιστικής επεξεργασίας από τη ΜΟΔΙΠ και την ΟΜΕΑ,
3. Από το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 το Τμήμα προσφέρει στους τελειοφοίτους του τη δυνατότητα να συμπληρώσουν ερωτηματολόγιο τελειοφοίτων για την εμπειρία των σπουδών τους στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών (υπόδειγμα του ερωτηματολογίου τελειοφοίτων εμπεριέχεται στο αρχείο Β7). Τα ποσοτικά στοιχεία που συλλέγονται γίνονται αντικείμενο στατιστικής επεξεργασίας από τη ΜΟΔΙΠ και την ΟΜΕΑ. Αναμένεται πως, σε βάθος χρόνου, η διαδικασία αυτή θα προσφέρει επιπλέον πολύτιμες πληροφορίες για τη βελτίωση του ΠΠΣ και της λειτουργίας του Τμήματος

Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών γενικότερα.

4. Το Σύστημα Υποβοήθησης Διδασκαλίας (<https://classweb.unipi.gr/>) συγκεντρώνει τις βαθμολογίες και τους/τις εγγεγραμμένους/ες φοιτητές/τριες σε κάθε μάθημα
5. Η Γραμματεία συγκεντρώνει στοιχεία όπως π.χ. εγγραφές, Πιστοποιητικά Σπουδών, Πιστοποιητικά Αναλυτικής Βαθμολογίας, Συγγράμματα, Αναθέσεις Μαθημάτων και Ωρολόγιο Πρόγραμμα, βραβεία/ υποτροφίες, δηλώσεις μαθημάτων με χρέωση στο ηλεκτρονικό σύστημα, ανακηρύξεις πτυχιούχων, επιτηρήσεις εξετάσεων, ορκωμοσίες, ώρες υποδοχής φοιτητών/τριών, στοιχεία Διδασκόντων (τακτικού και έκτακτου διδακτικού προσωπικού), διαδικασίες εκλογής ή εξέλιξης διδασκόντων στην επόμενη βαθμίδα, συλλογή θεμάτων για Συνέλευση Τμήματος, κ.ά.
6. Το Γραφείο Διεθνών & Δημοσίων Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πειραιά παρέχει στη Γραμματεία ποσοτικά στοιχεία για την κινητικότητα φοιτητών/τριών και μελών ΔΕΠ μέσω του προγράμματος Erasmus+.
7. Τόσο οι εταιρίες/οργανισμοί/ιδρύματα που συνεργάζονται με το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης όσο και οι φοιτητές/τριες που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα αυτό συμπληρώνουν έντυπα αξιολόγησης.
8. Η Γραμματεία καταγράφει αναλυτικά ανά ακαδημαϊκό έτος όλες τις δράσεις και τις εκδηλώσεις του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών.
9. Στην ιστοσελίδα του Τμήματος έχει αναρτηθεί φόρμα επικοινωνίας με τους αποφοίτους του Τμήματος, ώστε να δημιουργηθεί βάση δεδομένων με τα στοιχεία τους.

Τα στοιχεία που συλλέγονται με τις παραπάνω μεθόδους παίζουν κεντρικό ρόλο στο σχεδιασμό του ΠΠΣ. Η επεξεργασία όλης αυτής της πληροφορίας επί σειρά ετών, οδήγησε στη ριζική αναδιάρθρωση του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών, η οποία εφαρμόστηκε πρώτη φορά για το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018. Επίσης τα στοιχεία που συλλέγονται παίζουν κρίσιμο ρόλο και στη διαμόρφωση της ακαδημαϊκής πολιτικής, των δράσεων του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, καθώς και στη βελτίωση των ακαδημαϊκών παροχών προς τους/τις φοιτητές/τριες (π.χ. του ωρολογίου προγράμματος ή των χορηγούμενων συγγραμμάτων). Ο ρόλος της ΟΜΕΑ του Τμήματος και της Συνέλευσης είναι κρίσιμος στην εξέταση, την ανάλυση των στοιχείων και την εξαγωγή των σχετικών συμπερασμάτων. Μέσω της Ετήσιας Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης τα στοιχεία αυτά κοινοποιούνται στα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος αλλά και σε όλο το Πανεπιστήμιο, ώστε να ληφθούν υπόψη στον σχεδιασμό της ακαδημαϊκής πολιτικής του Ιδρύματος συνολικά.

8. ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

ΤΑ ΑΕΙ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΜΕΝΑ ΝΑ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΟΥΝ ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΤΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕ ΑΜΕΣΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟ ΤΡΟΠΟ. ΟΙ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΥΠΩΜΕΝΕΣ ΜΕ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΑΦΗΝΕΙΑ.

Το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών παρέχει πλήρη, διαφανή και αξιόπιστη πληροφόρηση για τις ακαδημαϊκές και εκπαιδευτικές του δραστηριότητες, καθώς και τις μαθησιακές και ερευνητικές δυνατότητες που προσφέρει στους/τις φοιτητές/τριές του, με άμεσο και προσβάσιμο τρόπο.

Το Τμήμα διαθέτει πρόσφατα επανασχεδιασμένη ιστοσελίδα (<https://www.des.unipi.gr/el/>) η οποία ενημερώνεται στα Ελληνικά και Αγγλικά. Ο βασικός τρόπος επικοινωνίας αποτελεί η δημοσίευση μέσω της ιστοσελίδας αυτής για όλες τις δράσεις του Τμήματος, των προγραμμάτων σπουδών και των Εργαστηρίων του Τμήματος. Έλεγχος του περιεχομένου της ιστοσελίδας πραγματοποιείται από σχετική επιτροπή που έχει ορίσει η Συνέλευση. Συμπληρωματική ενημέρωση, παρέχεται και από την πλατφόρμα e-class (<http://eclass.unipi.gr>). Επίσης, τόσο τα μέλη ΔΕΠ όσο και τα μέλη της Γραμματείας παρέχουν ενημέρωση μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για θέματα που αφορούν το ΠΠΣ ή συμπληρωματικές δράσεις του Τμήματος. Οι πληροφορίες που παρέχονται από το Τμήμα είναι πάντα σαφείς και ελέγχονται για την ακρίβειά τους.

Ειδικότερα στον ιστότοπο του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών αναρτώνται όλες οι πληροφορίες που αφορούν, μεταξύ άλλων:

- Τη δομή και οργάνωση του Τμήματος
- Τη στελέχωσή του (μέλη ΔΕΠ, Ε.Ε.Π, με τα αναλυτικά βιογραφικά και εργογραφικά τους στοιχεία), τους Επίτιμους Διδάκτορες, τους Ομότιμους Καθηγητές, τους Υποψήφιους Διδάκτορες και τους Μεταδιδακτορικούς Φοιτητές. Επίσης παρέχονται στοιχεία και πληροφορίες για τη Γραμματεία του Τμήματος. Για όλα τους διδάσκοντες του Τμήματος και τα μέλη της Γραμματείας παρέχονται οι ηλεκτρονικές διευθύνσεις επικοινωνίας.
- Τη διδασκαλία (τις αναθέσεις διδασκαλίας, το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων, τις περιγραφές των μαθημάτων, τη διδακτέα ύλη των μαθημάτων)
- Στην Ιστοσελίδα του Τμήματος αναρτώνται ο *Οδηγός Σπουδών* και ο *Κανονισμός Σπουδών*.
- Τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές δράσεις εντός και εκτός Τμήματος (προγράμματα κινητικότητας, Πρακτική Άσκηση).
- Τα Εργαστήρια του Τμήματος, τα οποία σχεδόν όλα διαθέτουν δική τους ιστοσελίδα με αναλυτικές πληροφορίες στα ελληνικά ή στα αγγλικά.
- Τις εκδηλώσεις του Τμήματος (σεμινάρια, ομιλίες, διαλέξεις, συνέδρια).

- Στην ιστοσελίδα του Τμήματος έχει αναρτηθεί η Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης, η οποία είναι προσβάσιμη σε όλους.
- Στην ιστοσελίδα παρέχονται αναλυτικές πληροφορίες για τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα που προσφέρει το Τμήμα
- Τέλος παρέχονται Χρήσιμοι Σύνδεσμοι (π.χ. Εύδοξος, students.unipi.gr, ακαδημαϊκή ταυτότητα)

Το περιεχόμενο της ιστοσελίδας ελέγχεται για την εγκυρότητά του και επικαιροποιείται από σχετική επιτροπή που έχει ορίσει η Συνέλευση. Η σαφήνεια της παρεχόμενης πληροφόρησης επιτυγχάνεται μέσω της συνεργασίας της επιτροπής με τη Γραμματεία του Τμήματος. Από κοινού επεξεργάζονται και ελέγχουν την ακρίβεια του αναρτώμενου υλικού. Οι πληροφορίες που δημοσιοποιούνται μέσω του ιστότοπου του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών απευθύνονται στους/τις προπτυχιακούς/ές, μεταπτυχιακούς/ές και διδακτορικούς/ές φοιτητές/τριες, στο διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό, στα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας του Ιδρύματος καθώς και σε κάθε εξωτερικό φορέα που έχει ενδιαφέρον για τις ακαδημαϊκές και ερευνητικές δράσεις του Τμήματος (φοιτητές και αποφοίτους που αναζητούν μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών, φοιτητές άλλων πανεπιστημίων που αναζητούν διασύνδεση με ομοειδή τμήματα της ημεδαπής, μαθητές των Β/θμιας εκπαίδευσης, μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας της ημεδαπής ή της αλλοδαπής).

- Το Τμήμα εκδίδει *Newsletter* με τις δράσεις του σε εξαμηνιαία βάση. Στην κεντρική ιστοσελίδα του Τμήματος δίνεται η δυνατότητα της εγγραφής στη λίστα αποστολής του *Newsletter*, λαμβάνοντας υπόψη τις πρόσφατες διατάξεις του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων.
- Το e-class (<http://eclass.unipi.gr>) υποστηρίζει δυναμικά και αποτελεσματικά την εκπαιδευτική διαδικασία. Μέσω της πλατφόρμας οι χρήστες αποκτούν πληροφόρηση σχετική με τα περιεχόμενα των μαθημάτων, τη διδακτέα και διδαχθείσα ύλη του εκάστοτε μαθήματος, συνοδευόμενη από βιβλιογραφία, χρήσιμους συνδέσμους και έγκυρα ψηφιακά εγχειρίδια ανοιχτής πρόσβασης
- Πέραν των δομών που παρέχονται από το Πανεπιστήμιο όπως το e-class, μια άλλη μορφή αξιοποίησης ΤΠΕ στην εκπαιδευτική δραστηριότητα και ιδίως στην επικοινωνία μεταξύ φοιτητών και διδασκόντων είναι τα συστήματα κοινωνικής δικτύωσης (Facebook). Ομάδες προπτυχιακών και μεταπτυχιακών μαθημάτων στο Facebook διατηρούν και διαχειρίζονται μέλη ΔΕΠ. Πρόκειται για ομάδες που λειτουργούν συμπληρωματικά με τη διδασκαλία όπως επίσης και ως φόρουμ για συζήτηση και επίλυση των αποριών των φοιτητών που παρακολουθούν συγκεκριμένα μαθήματα.
- Το Σύστημα Υποβοήθησης Διδασκαλίας (<https://classweb.unipi.gr/>) συγκεντρώνει τις βαθμολογίες και τους/τις εγγεγραμμένους/ες φοιτητές/τριες σε κάθε μάθημα. Μειώνει τις γραφειοκρατικές διαδικασίες και παρέχει στους/στις φοιτητές/τριες εξατομικευμένη πληροφόρηση για την εκπαίδευσή τους (βαθμούς, ιστορικό βαθμολόγησης, δηλώσεις μαθημάτων, κ.ά)

- Το Τμήμα αναρτά στο YouTube σημαντικές εκδηλώσεις του, όπως η ημερίδα που πραγματοποιήθηκε στις 3 Μαΐου 2011 με κεντρικό ομιλητή τον διάσημο Καθηγητή Διεθνών Σχέσεων κ. Kenneth Waltz, ιδρυτή της σχολής του νεορεαλισμού και εκ των κορυφαίων διανοητών στο πεδίο των διεθνών σχέσεων. Περαιτέρω, προβλήθηκε από τον τηλεοπτικό σταθμό της Βουλής των Ελλήνων το τριήμερο Συνέδριο του Τμήματος με θέμα «60 Χρόνια Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση-30 Χρόνια η Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Ένωση» και είναι διαθέσιμο και μέσω διαδικτύου. Έχει, επίσης, αναρτηθεί στο διαδίκτυο η διεξαγωγή του Συνεδρίου με τίτλο «Critical Issues in the Eastern Mediterranean», το οποίο συνδιοργάνωσε το Τμήμα μας με τα πανεπιστήμια Johns Hopkins University και Bar-Ilan University το 2014 στην Washington.
- Επίσης τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος συχνά αρθρογραφούν σε ηλεκτρονικά μέσα και εφημερίδες διαχέοντας τα ερευνητικά τους συμπεράσματα, συμβάλλοντας στον πολιτικοοικονομικό διάλογο και προβάλλοντας το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών. Χαρακτηριστικά, ο Καθηγητής κ. Αρ. Τζιαμπίρης έχει επανειλημμένως αρθρογραφήσει στον ξένο τύπο όπως «International Herald Tribune» «Kathimerini English Edition», «National Herald», «Washington Times», και «University Free Press». Επίσης συχνές είναι και οι παρουσίες μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε εκπομπές της τηλεόρασης και του ραδιοφώνου.
- Μέρος των πληροφοριών από τις δραστηριότητες του Τμήματος εκδίδονται σε έντυπη μορφή για την προβολή του Τμήματος σε Συνέδρια και άλλες εκδηλώσεις, όπως η ομιλία του κ. Χρυσόστομου Νικία, προέδρου του Πανεπιστημίου της Νοτίου Καλιφόρνιας (USC) κατά τη διαδικασία αναγόρευσής του σε Επίτιμο Διδάκτορα από το Τμήμα.
- Το Τμήμα προβαίνει στην εκτεταμένη ενημέρωση μαθητών 3ης Λυκείου σε ειδικές ημερίδες για τις προοπτικές που τους προσφέρουν οι σπουδές στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιά.

Συνεπώς το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών χρησιμοποιεί πολλαπλούς διαύλους επικοινωνίας, για τη δημοσιοποίηση των εκπαιδευτικών και ακαδημαϊκών του δραστηριοτήτων με άμεσο και προσβάσιμο τρόπο. Οι πληροφορίες που παρέχονται είναι επικαιροποιημένες και αντικειμενικές.

9.ΣΥΝΕΧΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΑ ΑΕΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ, ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΝ ΕΛΕΓΧΟ ΚΑΙ ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥΣ, ΕΤΣΙ ΩΣΤΕ, ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΕΩΝ, ΝΑ ΕΠΙΤΥΓΧΑΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΟΡΙΣΘΕΙ, ΜΕ ΤΕΛΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗ ΣΥΝΕΧΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥΣ. ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΑ Η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

Πλήθος είναι τα θετικά στοιχεία που έχει αποκομίσει το Τμήμα από τη διαδικασία της Ετήσιας Εσωτερικής Αξιολόγησης. Η περιοδική εσωτερική αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος έχει συμβάλλει στην συστηματική και συνεκτική αποτύπωση όλων των πτυχών λειτουργίας του Τμήματος διευκολύνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τον εντοπισμό των ισχυρών του σημείων, της προόδου που έχει συντελεστεί τα προηγούμενα χρόνια, τυχόν θεμάτων που χρήζουν περαιτέρω προσοχής καθώς και στην τεκμηριωμένη πλέον θεώρηση των στρατηγικών ανάπτυξης που το Τμήμα έχει θέσει και προωθεί για τα επόμενα χρόνια. Η πρόσφατη Ετήσια Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΕΕΕΑ) του Ιουνίου 2017 ουσιαστικά ακολούθησε τη διαδικασία αυτή, πιστοποιώντας την συνεκτική προσέγγιση που ακολουθεί το Τμήμα στην κατεύθυνση μεγιστοποίησης των θετικών της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης. Επιβεβαιώνει την άρρηκτη σχέση μεταξύ ατομικών και συλλογικών προσπαθειών, επιβραβεύοντας ουσιαστικά την άριστη συνεργασία που έχει διαμορφωθεί στα πλαίσια του Τμήματος και μεταξύ των συντελεστών του. Τέλος τεκμηριώνει τη συνέπεια που επιδεικνύει το Τμήμα για το συντονισμό των προσπαθειών του στην κατεύθυνση βελτίωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας και των παρεχομένων στους φοιτητές υπηρεσιών καθώς και του ερευνητικού του έργου.

Ειδικότερα, όσον αφορά τη διαδικασία διασφάλισης ποιότητας η Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Πανεπιστημίου Πειραιώς αποτελεί το κεντρικό συντονιστικό όργανο όλων των διεργασιών και επιμέρους διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας και αξιολόγησης των Ακαδημαϊκών Μονάδων και του Ιδρύματος. Η ΜΟ.ΔΙ.Π συνεργάζεται και συναντάται με τις ΟΜ.Ε.Α των Τμημάτων για να ενημερώσει για τη διαδικασία διασφάλισης ποιότητας και να συμβάλλει στην επιτυχή ολοκλήρωση των Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης καθώς και της Εξωτερικής Αξιολόγησης των Τμημάτων.

Η ΟΜ.Ε.Α του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών για κάθε ακαδημαϊκό έτος συγκροτείται από τη Συνέλευση του Τμήματος και απαρτίζεται από τον/την Συντονιστή/Συντονίστρια και άλλα μέλη ΔΕΠ. Τη γραμματειακή υποστήριξη της ΟΜ.Ε.Α αναλαμβάνει η Γραμματεία του Τμήματος. Με ευθύνη του/της Συντονιστή/Συντονίστριας της ΟΜ.Ε.Α γίνεται η κατανομή του έργου της σύνταξης της ΕΕΕΑ στα μέλη της. Όταν κρίνεται απαραίτητο, η ΟΜΕΑ συνεπικουρείται στο έργο της από υπόλοιπα μέλη ΔΕΠ. Η θητεία της ΟΜ.Ε.Α. ισχύει για τη διάρκεια μιας περιόδου Εσωτερικής Αξιολόγησης και λήγει με την ολοκλήρωση της διαδικασίας Αξιολόγησης

Ο/Η Συντονιστής/Συντονίστρια ΟΜΕΑ μεριμνά ώστε τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος να συμπληρώσουν τα Απογραφικά Δελτία και τα Ερωτηματολόγια Μαθήματος/Διδάσκοντος για

τους Φοιτητές. Καλεί, επίσης, τη Γραμματεία να συμπληρώσει τους Πίνακες ΑΔΙΠ της Ετήσιας Έκθεσης Αξιολόγησης. Όλα τα παραπάνω στοιχεία εισάγονται στο Πληροφοριακό Σύστημα ΜΟ.ΔΙ.Π.

Η διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης ολοκληρώνεται με τη σύνταξη της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης, η οποία εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Σε συνεδρίαση της Συνέλευσης ο Πρόεδρος εισάγει ως θέμα την ενημέρωση για την ΕΕΕΑ. Κατά τη συζήτηση του θέματος ο Συντονιστής της ΟΜ.Ε.Α παρουσιάζει συνοπτικά το περιεχόμενο της Έκθεσης προκειμένου να ακολουθήσει συζήτηση των μελών της Γενικής Συνέλευσης για την πορεία του Τμήματος και την ανάληψη πιθανών δράσεων αναβάθμισης του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου. Η Ετήσια Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης εγκρίνεται από τη Συνέλευση. Στη συνέχεια η ΕΕΕΑ υποβάλλεται στη Γραμματεία της ΜΟ.ΔΙ.Π. Οι ΕΕΕΑ αναρτώνται στο δικτυακό τόπο της ΜΟ.ΔΙ.Π.

Οι ετήσιες Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης καθώς και η διαδικασία Εξωτερικής Αξιολόγησης παίζουν κομβικό ρόλο στην επανεκτίμηση των μαθημάτων και της δομής του ΠΠΣ. Στην επανεκτίμηση του ΠΠΣ λαμβάνονται επίσης υπόψη η τρέχουσα εμπειρία του διδακτικού προσωπικού, η ανταπόκριση των φοιτητών στα περιεχόμενα των μαθημάτων κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας ή και στην εξέταση του μαθήματος, καθώς επίσης οι προσδοκίες και οι μαθησιακές ανάγκες που διατυπώνουν διά μέσου των αντιπροσώπων τους στα θεσμικά όργανα του Τμήματος. Από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων, που συμπλήρωσαν οι φοιτητές/τριες για το ακαδημαϊκό έτος 2017-18, οι φοιτητές/τριες έμειναν πολύ ικανοποιημένοι/ες από τα μαθήματα όπως επίσης από τη διδακτική ικανότητα και αποτελεσματικότητα των μελών ΔΕΠ (Γενικός Μ.Ο. 3,74/5,00) (βλ. έγγραφο Β7).

Το Τμήμα στο πλαίσιο της ανάπτυξής του καθώς ανήκει στα νέα Τμήματα έχει ακολουθήσει μια στρατηγική συνεχών προσαρμογών του Προγράμματος Μαθημάτων με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας και λειτουργικότητάς του. Η φύση των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος απαιτεί να ανταποκρίνεται το ΠΠΣ στα συνεχώς μεταβαλλόμενα δεδομένα της διεθνούς κοινότητας. Η ανταπόκριση της Επιτροπής Προγράμματος και της Συνέλευσης στις νέες εξελίξεις αλλά και στη συνεχή ανάγκη καλού συντονισμού της ύλης στηρίζει την καλή σχεδίαση του ΠΠΣ ώστε να διασφαλίζεται η ποσοτική και ποιοτική επάρκεια γνώσεων καθώς και η διεπιστημονική προσέγγιση των υπό εξέταση ζητημάτων. Το 2016 το ΠΠΣ επανασχεδιάστηκε με στόχο να μεγιστοποιηθεί ο βαθμός ανταπόκρισης του νέου ΠΠΣ στα ευρήματα των διαδοχικών Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης, της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης, των διαπιστώσεων των διδασκόντων και των παρατηρήσεων των φοιτητών. Κύριο σχέδιο δράσης, επομένως, του Τμήματος για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων του Προγράμματος Σπουδών ήταν ο επανασχεδιασμός του ΠΠΣ και η υιοθέτηση ενός νέου Προγράμματος Σπουδών. Το νέο ΠΠΣ έχει οδηγήσει σε σημαντικές βελτιώσεις σχετικά με την επίτευξη των επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, καθώς:

1. Έχει μειωθεί δραστικά ο αριθμός των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη Πτυχίου (από 64 σε 44). Τόσο η Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης, όσο και οι ίδιοι οι φοιτητές είχαν επισημάνει ότι ο αριθμός των μαθημάτων που απαιτούνταν για τη λήψη Πτυχίου στο παλιό ΠΠΣ ήταν δυσανάλογα μεγάλος. Επίσης τα μέλη ΔΕΠ είχαν

επισημάνει ότι επιβαρύνονταν με πολλές ώρες διδασκαλίας, κάτι το οποίο απόβαινε εις βάρος του ερευνητικού τους έργου.

2. Μέσω του περιορισμού του αριθμού των μαθημάτων επετεύχθη η πλήρης απάλειψη του φαινομένου επικαλύψεων στην ύλη επιμέρους μαθημάτων, κάτι το οποίο είχε επισημανθεί τόσο από τους διδάσκοντες όσο και από τους/τις φοιτητές/τριες σε σχέση με το παλαιό ΠΠΣ.
3. Στο νέο ΠΠΣ έχει αυξηθεί σημαντικά ο αριθμός των μαθημάτων επιλογής. Ο διεπιστημονικός και πολυεπιστημονικός χαρακτήρας του Τμήματος προσελκύει φοιτητές/τριες με μία ευρεία γκάμα επιστημονικών ενδιαφερόντων. Η ενίσχυση των μαθημάτων επιλογής επιτρέπει στους φοιτητές να εμβαθύνουν στα γνωστικά αντικείμενα που τους ενδιαφέρουν και παράλληλα ενισχύει το βαθμό διαφοροποίησης των πτυχίων των αποφοίτων του Τμήματος στη βάση των επιστημονικών τους ενδιαφερόντων. Το νέο ΠΠΣ παρέχει, συνεπώς, ένα βαθμό διαφοροποίησης ενισχύοντας τις προοπτικές των φοιτητών/τριών στην αγορά εργασίας αλλά και την περαιτέρω εξειδίκευση τους σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Το ΠΠΣ ελέγχεται συνεχώς τόσο ως προς την υλοποίησή του όσο και ως προς την ποιότητα και τη συνέπειά του με τους σκοπούς του Τμήματος. Η Επιτροπή Προγράμματος (η οποία αποτελεί θεσμοθετημένη και πάγια επιτροπή του Τμήματος) παρακολουθεί στενά σε συνεργασία με τα μέλη ΔΕΠ, τη Γραμματεία και τους φοιτητές την υλοποίηση του Προγράμματος.

Ειδικότερα, την άνοιξη κάθε έτους η Επιτροπή Προγράμματος αφιερώνει σειρά συνεδριών για την εξέταση των στοιχείων υλοποίησης του Προγράμματος αλλά και των δεδομένων του Τμήματος (πχ. νέοι διορισμοί μελών ΔΕΠ, τυχόν εκπαιδευτικές άδειες, κά) και προετοιμάζει την εισήγηση της για το Πρόγραμμα του επόμενου ακαδημαϊκού έτους. Η εισήγηση της Επιτροπής ολοκληρώνεται μετά από διαβούλευση με τα μέλη ΔΕΠ σχετικά τα προσφερόμενα μαθήματα του επόμενου ακαδημαϊκού έτους. Η ολοκληρωμένη εισήγηση προωθείται στα μέλη της Συνέλευσης και στη συνέχεια προγραμματίζεται (συχνά σχεδόν μονοθεματική) συνεδρίαση της Συνέλευσης για τη συζήτηση και οριστικοποίηση του Προγράμματος Σπουδών. Γνώμονας των όποιων αλλαγών, προσαρμογών και ενημερώσεων είναι η αναβάθμιση της ποιότητας των σπουδών με στέρεες και ενημερωμένες γνώσεις και με δεξιότητες που ανταποκρίνονται στις επιστημονικές εξελίξεις και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της κοινωνίας. Ειδικότερα όσον αφορά τα κριτήρια αναπροσαρμογής του ΠΠΣ:

- 1) Πρώτη κεντρική προτεραιότητα όσον αφορά την εισαγωγή αλλαγών στο περιεχόμενο των μαθημάτων, ή στο είδος των μαθημάτων (υποχρεωτικών ή επιλογής) που προσφέρει το ΠΠΣ είναι ο συντονισμός με τις πρόσφατες εξελίξεις στην επιστημονική έρευνα. Η παρακολούθηση των νέων ερευνητικών δεδομένων οδηγεί στη διεύρυνση ή την τροποποίηση του γνωστικού αντικειμένου συγκεκριμένων μαθημάτων, στην εισαγωγή νέων μεθοδολογικών προσεγγίσεων στην παρουσίαση της ύλης και στη συνεχή βιβλιογραφική ενημέρωση.
- 2) Δεύτερο σημαντικό κριτήριο στην αναθεώρηση του ΠΠΣ αποτελεί η προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνίας, που οδηγεί στη σταδιακή ένταξη νέων γνώσεων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων οι οποίες μπορούν να είναι χρήσιμες στη σημερινή αγορά εργασίας.

3) Τρίτο σημαντικό κριτήριο για τον σχεδιασμό των αλλαγών στο ΠΠΣ είναι η ενίσχυση των θετικών στοιχείων της διδασκαλίας και εν γένει η διαρκής βελτίωση του μαθησιακού περιβάλλοντος των φοιτητών ούτως ώστε να είναι ορθολογική η κατανομή του όγκου εργασίας και να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη πορεία ολοκλήρωσης των σπουδών τους. Τέλος όσον αφορά την αναπροσαρμογή και την επικαιροποίηση της ύλης των επιμέρους μαθημάτων αυτή πραγματοποιείται με ευθύνη του/της διδάσκοντα/ουσας με βάση τη συνεχή βιβλιογραφική τους/της ενημέρωση, τη συστηματική συμμετοχή του/της σε διεθνή συνέδρια, τη διδασκαλία του/της σε Ιδρύματα του εξωτερικού, τη συμμετοχή του/της σε ερευνητικά προγράμματα και τέλος την προσωπική του/της επιστημονική έρευνα.

Συμπερασματικά, το Τμήμα έχει υιοθετήσει όλες τις απαραίτητες διαδικασίες και δομές για την ουσιαστική αξιολόγηση του ΠΠΣ, το οποίο οδήγησε στην ποιοτική αναδιάρθρωσή του και στην εφαρμογή του νέου ΠΠΣ από το έτος 2017-2018 και μετά.

10. ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΠΣ

ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ ΠΟΥ ΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΔΙΠ, ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΣ. Η ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΘΟΡΙΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΔΙΠ.

Τα πανεπιστημιακά προγράμματα σπουδών υποβάλλονται, σύμφωνα με τον Νόμο σε περιοδική εξωτερική αξιολόγηση με σκοπό την πιστοποίησή τους. Η εξωτερική αξιολόγηση οργανώνεται από την ΑΔΙΠ και γίνεται από επιτροπή ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων οι οποίοι επισκέπτονται την υπό αξιολόγηση ακαδημαϊκή μονάδα και συντάσσουν αναλυτική έκθεση στην οποία καταγράφουν τα πορίσματα της εξέτασής τους και διατυπώνουν προτάσεις για τη βελτίωση του Προγράμματος Σπουδών συνολικά.

Η εξωτερική αξιολόγηση του ΠΣ του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών έγινε από επιτροπή εξωτερικών αξιολογητών, η οποία επισκέφθηκε το Τμήμα από τις 13 έως τις 15 Ιανουαρίου 2014. Στην επιτροπή αξιολόγησης συμμετείχαν οι καθηγητές Ιωσήφ Ιωσήφ (Πανεπιστήμιο Κύπρου), Ντίνος Κριτσιώτης (University of Nottingham) και Σάββας Κατσικίδης (Πανεπιστήμιο Κύπρου). Η Επιτροπή κατέθεσε γραπτή έκθεση αξιολόγησης στις 20 Ιανουαρίου 2014. Η Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης περιλάμβανε μία σειρά συστάσεων, από τις οποίες το Τμήμα έχει υλοποιήσει κατά προσέγγιση το 87% (βλ. αναλυτικά αρχείο Β10.5 Έκθεση Προόδου). Η Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Τμήματος και προσβάσιμη σε όλους. Οι σημαντικότερες κρίσιμες αλλαγές που μεσολάβησαν από την προηγούμενη διαδικασία εξωτερικής αξιολόγησης του ΠΠΣ του Τμήματος το 2014 είναι οι ακόλουθες (βλ. αναλυτικά αρχείο Β10.5 Έκθεση Προόδου):

1. Η αλλαγή του Προγράμματος Σπουδών
2. Η περαιτέρω ενίσχυση της εξωστρέφειας του Τμήματος.
3. Η ίδρυση 10 νέων Εργαστηρίων
4. Από το 2016 το Τμήμα κατέχει μία νέα έδρα *Jean Monnet*.
5. Η ίδρυση και λειτουργία 3 νέων μεταπτυχιακών προγραμμάτων.
6. Η δημιουργία νέου και τακτική επικαιροποίηση του ιστοτόπου του Τμήματος ΔΕΣ και των Εργαστηρίων του τόσο στην ελληνική όσο και στην αγγλική έκδοση

Διακρίσεις (2014-2019)

- Ο Καθηγητής κύριος Νίκος Κοτζιάς θήτευσε ως Υπουργός Εξωτερικών
- Ο Καθηγητής κ. Αριστοτέλης Τζιαμπίρης είναι Εταίρος (Standing Fellow) του *Remarque Institute* του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης (NYU) και Επισκέπτης Εταίρος στο Πανεπιστήμιο της Νότιας Καλιφόρνια (USC).
- Ο Καθηγητής κύριος Πέτρος Λιάκουρας είναι Μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου του Υπουργείου Εξωτερικών, Επιστημονικός Διευθυντής του Κέντρου Ανάλυσης και Σχεδιασμού του Υπουργείου Εξωτερικών, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ελληνικού Σκέλους της *International Law Association* και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του *Ινστιτούτου Δικαίου της Θάλασσας και του Ναυτικού Δικαίου*.
- Ο Καθηγητής κ. Ν. Φαραντούρης είναι Νομικός Σύμβουλος και Πρόεδρος (υπηρεσιακός) της ΔΕΠΑ Α.Ε., διαιτητής στον μόνιμο κατάλογο διαιτητών της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας. Γενικός Γραμματέας του Κέντρου Αριστείας του Πανεπιστημίου Αθηνών, ιδρυτικό μέλος και μέλος Δ.Σ. της Ελληνικής Ένωσης Δικαίου της Ενέργειας μέλος Δ.Σ. και Πρόεδρος της Ελληνικής Ένωσης Πανεπιστημιακών Ευρωπαϊκών Σπουδών (ECSA Greece) και κάτοχος έδρας *Jean Monnet*.
- Η Αναπληρώτρια Καθηγήτρια κα Φωτεινή Ασδεράκη εκπροσώπησε την Ελλάδα στο *International Bureau of Education* της *Unesco* το 2016-17, είναι στο *Steering Committee* του *European Security and Defense College* και είναι κάτοχος έδρας *Jean Monnet*.
- Η Αναπληρώτρια Καθηγήτρια κα Μαίρη Μπόση προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως *Expert Evaluator* σε θέματα διεθνούς τρομοκρατίας, διεθνούς ασφάλειας και μετανάστευσης.
- Η Αν. Καθηγήτρια κα Μαριλένα Σημίτη είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της *Ελληνικής Εταιρείας Πολιτικής Επιστήμης* (ΕΕΠΕ) (2018-2020) και μέλος της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*.

11.ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- B.0 Συνοδευτική επιστολή Προέδρου ΜΟΔΙΠ_ΤΜΗΜΑ ΔΕΣ
- B1. Πρόταση Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης ΠΠΣ ΔΕΣ
- B2. Πολιτική Ποιότητας ΠΠΣ ΔΕΣ
- B3.1 Οδηγός Σπουδών ΔΕΣ 2018-19
- B.3.2 Οδηγός Σπουδών ΔΕΣ 2016-17
- B4.1 Κανονισμός ΠΠΣ ΔΕΣ
- B4.2 Κανονισμός Πρακτικής Άσκησης ΔΕΣ
- B5 Περιγράμματα Μαθημάτων
- B6 Στοχοθεσία και Προγραμματισμός Δράσεων ΠΠΣ
- B7. Ερωτηματολόγια φοιτητών Αποτελέσματα επεξεργασίας
- B8.1 Κατάσταση ευρημάτων Εσωτερικής αξιολόγησης ΠΠΣ ΔΕΣ
- B8.2 Πρακτικό ΜΟΔΙΠ Εσωτερική αξιολόγηση ΠΠΣ ΔΕΣ
- B8.3 Απόφασης ΜΟΔΙΠ Εσωτερική αξιολόγηση ΠΠΣ ΔΕΣ
- B.9 Δεδομένα Ποιότητας ΟΠΕΣΠ 2015 2016 2017 2018
- B. 10 Λοιπό υλικό τεκμηρίωσης
- B10.1 Εκδηλώσεις Τμήματος ΔΕΣ 2017-18
- B10.2 Έρευνα αποφοίτων Τμήματος ΔΕΣ_2015_17
- B10.3 Εξέλιξη συνόλου εγγεγραμμένων φοιτητών
- B10.4 Εξέλιξη αριθμού νέο-εισερχομένων προπτυχιακών
- B10.5 Έκθεση Προόδου